



# СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо  
про  
Україну!

Рік 128, ЧИСЛО 39, П'ЯТНИЦЯ, 24 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

1893

Vol. 128, No. 39, FRIDAY, SEPTEMBER 24, 2021

\$2.00

## Замах на першого помічника Президента України

КИЇВ. – 22 вересня на Київщині по дорозі між селами Лісники і Ходосівка невідомі обстріляли автомобіль першого помічника Президента України Сергія Шефіра, поранено водія. 18 куль влучили до авта. Міністер внутрішніх справ Денис Монастирський повідомив, що водія прооперували, його життя нічого не загрожує.

Правоохоронці відкрили кримінальне провадження з попередньою кваліфікацією „замах на вбивство двох і більше осіб“.

Голова Національної поліції Ігор Клименко заявив, що йдеться про тиск на вище керівництво країни і дестабілізацію політичної ситуації, у тому числі за участю спецслужб іноземних держав.

С. Шефір заявив, що замах на нього було скоєно задля залякування вищого ешелону влади в країні.

Президент України Володимир Зеленський засудив обстріл невідомими автомобіля його першого помічника: „Відразу після виступу на Генасамблеї ООН я вирушаю в столицю. Хто за цим стоїть, скажу відверто – не знаю, покищо. Які це сили? Можуть бути внутрішні або зовнішні. Але силами їх не вважаю, тому що передавати мені привіт пострілами з лісу по автомобілю мого друга – це слабкість. А ось відповідь буде сильною“.

Радіо Свобода

## Російські вибори без вибору

17-19 вересня в Росії відбулося триденне голосування на „виборах“ до Державної думи. У 39 регіонах також обирали депутатів місцевих парламентів, в 9 – губернаторів, в 11 обласних центрах – міських голів.

Опозиція до виборчого процесу не допущена. Її лідери ув'язнені (Олексій Навальний та його люди) чи видворені за кордон (Гаррі Каспаров, Михайло Ходорковський, В'ячеслав Мальцев та інші).

Крім того, низка авторитетних професійних засобів масової інформації отримали протиправний статус „іноземних агентів“, через що

(Закінчення на стор. 3)

## Президент України Зеленський прибув до США

НЮ-ЙОРК. – 20 вересня Президент України Володимир Зеленський прибув з робочою візитом до США. 21 вересня він взяв участь у відкритті 76-ої сесії Генеральної асамблеї ООН. На відкритті сесії виступили Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш, Президент 76-ої сесії Абдулла Шахід, Президент Бразилії Жаїр Болсонару та Президент США Джозеф Байден.

76-та сесія Генеральної асамблеї ООН присвячена питанням протидії пандемії коронавірусу, а також збереження довкілля – паралельно відбуватиметься декілька великих міжнародних форумів щодо зміни клімату та захисту навколишнього середовища.

Президент України виступив на загальних дебатах Генасамблеї ООН 22 вересня. Детальніше про його виступ повідомимо в наступному числі нашої газети.



Делегація України на відкритті 76-ої сесії Генеральної асамблеї ООН. (Фото: Пресслужба Президента України)

## Зустрічі Президента України в Нью-Йорку

НЮ-ЙОРК. – 22 вересня під час 76-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН Президент України Володимир Зеленський мав зустріч з Генеральним секретарем ООН Антоніу Гутеррішем. Президент передав йому список 450 українців, яких утримують на тимчасово окупованих територіях і в Росії. Він попросив А. Гутерріша сприяти у звільненні ув'язнених, розповів про підсумки саміту Кримської платформи та наголосив, що Україна розраховує на всебічну підтримку роботи цієї ініціативи з боку ООН.

В. Зеленський також поінформував А. Гутерріша про саміт перших леді та джентльменів, який відбувся в серпні в Києві, запросив А. Гутерріша з візитом до України.

Президент В. Зеленський зустрівся з українською громадою в Нью-Йорку та вручив державні нагороди. Він зазначив, що в багатьох країнах світу українці зберігають багатолітні національні традиції: „Вважаю, що ви є нашими найкращими посланцями. Тому що захищаєте за кордоном нашу державу, наш суверенітет, територіальну цілісність“.

Глава держави запропонував запровадити подвійне громадянство для українців, які проживають за кордоном. Водночас В. Зеленський зазначив, що неможливо надавати



Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі з українською громадою 22 вересня. (Фото: Пресслужба Президента України)

подвійне громадянство тим людям, які мешкають на території недружніх держав. Тому до цього питання потрібно підходити виважено й без поспіху розглянути його та передбачити всі складні моменти.

Президент також вручив державні нагороди представникам української громади у США.

За вагомий особистий внесок у зміцнення міжнародного авторите-

ту Української держави, популяризацію її історичної спадщини та сучасних надбань, активну участь у житті закордонної української громади, плідну благодійну та гуманістичну діяльність орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня нагороджено виконавчого директора компанії Winner Group Ukraine,

(Закінчення на стор. 14)

## УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

### ■ Україна відповіла на дії Росії

СЕВАСТОПОЛЬ. – 20 вересня близько 20 кораблів і суден забезпечення Чорноморської флотії Росії вийшли в море з пунктів базування в окупованому Севастополі і Новоросійську для проведення навчань з виконання ракетних та артилерійських стрільб. На морських полігонах бойової підготовки екіпажі кораблів виконують ракетні та артилерійські стрільби в складі різномірних тактичних груп, проведуть комплекс навчань з ведення морського бою, пошуку і знищення підводного човна, виявлення і завдання удару по береговому командному пункту, а також з відбиття атаки умовного противника з повітря. 22-30 вересня в Україні практично на всіх полігонах, в акваторіях Азовського і Чорного морів пройдуть командно-штабні навчання Збройних сил України „Об'єднані зусилля-2021“. Українські навчання є відповіддю на російські військові маневри „Захід-2021“ та можливі загрози широкомасштабного вторгнення Росії. (Укрінформ)

### ■ Фільм для світу про Україну

КИЇВ. – 20 вересня на офіційних телеканалах України відбулася прем'єра рекламного ролика України, знятого спеціально для BBC World News, яка формує позитивний імідж України серед закордонних аудиторій та показує Україну як інноваційну, прогресивну та привабливу для інвестицій і партнерств. Ролик створила креативна команда Saatchi & Saatchi Ukraine та Nazar Dorosh Team за підтримки Міністерства закордонних справ України без використання коштів державного бюджету. (МЗС України)

### ■ Суд відклав справу Януковича

КИЇВ. – Верховний суд 20 вересня відклав розгляд касаційних скарг на рішення судів двох інстанцій у справі про державну зраду експрезидента Віктора Януковича на 11 жовтня. Про це оголосив головуючий суддя Андрій Чистик. На початку засідання суд розглянув клопотання про відводи адвокатів Юрію Рябоволу і прокурорам у справі Руслану Кравченку і Максиму Криму, заявлені раніше адвокатом експрезидента Віталієм Сердюком. Суд відмовив у задоволенні обох клопотань про відвід. (Укрінформ)

### ■ З рабства звільнили 60 людей

ДНІПРО. – 20 вересня правоохоронці Дніпропетровської області звільнили з трудового рабства 60 осіб, яких завербували для роботи на сільськогосподарських угіддях. Злочинна група мала у власності 500 гектарів землі у Петриківському та Магдалинівському районах. Для обробки полів та збору врожаю овочів вони пропонували робітникам платню, але людей заселили у бараки й платили лише частину обіцяних коштів. За організацію злочинної діяльності поліцейські затримали трьох осіб. У помешканнях злочинців вилучили зброю, набой, паспорти робітників, документацію, банківські картки, гроші та три автомобілі. Затриманим загрожує позбавлення волі на строк від 8 до 15 років. (Українська правда)

### ■ Пробіг 225 кілометрів

ХАРКІВ. – Провідник громадської організації „Чиста Україна“ Сергій Прескорник пробіг 225 кілометрів із Дніпра, встановивши рекорд. Він стартував із Дніпра в напрямку Харкова 18 вересня. Кінцевої точки – площа Свободи в Харкові – досяг 19 вересня. С. Прескорник обіцяв пробігти відстань у 225 кілометрів з Дніпра до Харкова, якщо буде зібрано 100 тис. грн. на будівництво екопростору в Києві, ідея якого належить громадській організації „Україна без сміття“. Екопростір має стати станцією приймання вторинної сировини, музеєм відходів і відкритим майданчиком для артзаходів з участю зірок. (Укрінформ)

### ■ Трагічний вибух у Дніпрі

ДНІПРО. – Вибух автівки стався 15 вересня й призвів до загибелі співробітниці регіонального управління Державної служби надзвичайних ситуацій Дар'ї Гречищевої та парамедика Олексія Кавлака. Злочин міг бути пов'язаний з професійною діяльністю загиблих, які мали активну громадську позицію, зокрема були волонтерами й бували в зоні бойових дій на Донбасі. Друга версія – вибух пов'язаний із неприязними стосунками певного кола осіб з цими людьми. (Радіо Свобода)

## Протест МЗС України проти виборів

КИЇВ. – Міністерство закордонних справ України опублікувало 17 вересня заяву, в якій висловлено рішучий протест та засудження проведення Російською Федерацією 17-19 вересня виборів депутатів до Державної Думи РФ на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь і примусового залучення до участі у цих виборах громадян України з виданими їм у незаконний спосіб паспортами громадян РФ на тимчасово окупованих територіях в Донецькій та Луганській областях.

У заяві сказано: „Розглядаємо організацію і про-

ведення незаконного голосування як продовження грубих порушень Росією державного суверенітету і територіальної цілісності України. Вимагаємо від Російської Федерації припинити окупацію Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, а також частин Донецької та Луганської областей, покласти край незаконній діяльності на тимчасово окупованих нею територіях України та виконати у повній мірі відповідні рішення міжнародних організацій і міжнародних судових інстанцій“.

МЗС України

## Україна прийматиме всесвітні змагання школярів

КИЇВ. – Україна здобула право на проведення двох міжнародних спортивних заходів у 2023 році – чемпіонату світу з футболу серед школярів улітку та Всесвітньої зимової гімназії. Про це повідомив 18 вересня Президент Володимир Зеленський.

„Спорт вчить перемагати, гідно сприймати поразки та ставати після них сильнішими. Не дарма одним із моїх пріоритетів є розбудова спортивної інфраструктури – майданчиків, стадіонів, басейнів – та підтримка й розвиток спортивних секцій у навчальних закладах. Ми це робимо“, – зауважив В. Зеленський.

Зимові та літні гімназії є наймасштабнішими всесвітніми спортивними заходами серед старшокласників. Їх проводить Міжнародна федерація учнівського спорту (ISF), яка об'єднує 129 країн.

Проведення Всесвітньої зимової гімназії-2023 в Україні стане знаковою подією як для популяризації спорту, рухової активності та здорового способу життя серед учнівської молоді, так і для зміцнення авторитету України серед прогресивної цивілізованої світової спільноти.

Пресслужба Президента України

## Почалися міжнародні військові навчання

ЯВОРИВ, Львівська область. – З 20 вересня до 1 жовтня на базі Міжнародного центру миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного відбуваються міжнародні навчання Rapid Trident-2021, в яких беруть участь 6 тис. військових із 15 країн-партнерів.

Навчання Rapid Trident-2021 – важливий крок України на шляху до НАТО, вони мають підвищити рівень підготовки й оперативності українських

військ, а також покращать сумісність штабів Збройних Сил України, США та інших членів НАТО і держав-партнерів.

Вперше в історії Rapid Trident-2021 проходять тактичні навчання багатонаціонального батальйону з бойовою стрільбою. Окрім цього, заплановано спільне десантування українських та американських десантників з літака військово-транспортної авіації США „Lockheed C-130 Hercules“.

УНІАН

## Коронавірус: ситуація в Україні стрімко погіршується

Зараження коронавірусом станом на 22 вересня: у світі захворіли 230,394,270 осіб, померли 4,724,464 особи, одужали 207,130,035 осіб; у США захворіли 43,242,302 особи, померли 696,867 осіб, одужали 32,830,025 осіб; в Україні захворіли 2,362,559 осіб, померла 55,161 особа, одужали 2,235,668 осіб.

\* \* \*

За даними Міністерства охорони здоров'я станом на 21 вересня показник рівня захворюваності на COVID-19, який визначено на рівні 75 на 100 тис. населення, перевищено у Києві та у 22 регіонах. Найвищий рівень захворюваності на коронавірусну хворобу в Чернівецькій, Луганській, Тернопільській, Харківській, Львівській, Хмельницькій областях. Також станом на 21 вересня показник рівня госпіталізацій, який визначено на рівні 50 відс., три дні поспіль перевищено у шести регіонах: Дніпропетровська, Луганська, Миколаївська, Рівненська, Харківська, Черкаська області.

\* \* \*

Вся Україна з 23 вересня переходить у „жовту“ карантинну зону епідемічної небезпеки. Таке рішення ухвалили на позачерговому засіданні Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, яке відбулося під головуванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, який зауважив, що епідемічна ситуація в країні стрімко погіршується, тому обов'язок держави – захистити жит-

тя та здоров'я людей. Водночас він наголосив, що вакцинація на сьогодні є найефективнішим способом протидії COVID-19 і держава забезпечила можливість будь-кому щепитися безкоштовно.

Кабінет міністрів також пом'якшив обмежувальні заходи та дозволив працювати закладам господарювання та освіти навіть у червоній зоні, але за певних умов. „Обмеження жовтої та червоної зон не поширюватимуться на ті заклади, де персонал та відвідувачі вакциновані мають негативний тест або підтвердження нещодавно перенесеної хвороби. Це той метод, який на сьогодні успішно використовує низка європейських і світових країн для того, щоб уберегти людей і водночас не зупиняти економічну активність країни“, – зазначив Прем'єр-міністр.

\* \* \*

Кабінет міністрів прийняв рішення про продовження адаптивного карантину та режиму надзвичайної ситуації до 31 грудня 2021 року. „Поточна епідемічна ситуація – контрольована. Так, ми фіксуємо зростання кількості нових випадків COVID-19, але завдяки вакцинації маємо запас міцності. Медична система готова реагувати на нову хвилю, але найкращий спосіб зберегти своє життя та здоров'я – щепитися від коронавірусної інфекції за першої нагоди“, – сказав Міністер охорони здоров'я Віктор Ляшко.

Укрінформ

## СКУ засуджує вибори

Світовий конгрес Українців (СКУ) засуджує вибори до Державної Думи Російської Федерації, які російська влада проводила з 17 по 19 вересня в окупованому Росією Криму та на окупованій нею частині українського Донбасу. Російська Федерація незаконно нав'язала російське громадянство мешканцям окупованих українських територій, а тепер змушує їх брати участь у голосуванні за депутатів Державної Думи.

СКУ закликає міжнародну спільноту оголосити ці так звані „вибори“ нелегітимними та впровадити санкції проти депутатів Державної Думи РФ, обраних від окупованого Криму та Ростовської області РФ, де голосування відбулося із залученням голосів мешканців окупованої Росією частини Донбасу. Санкції також необхідно впровадити проти кожного російського посадовця, причетного до організації незаконного голосування на окупованих українських територіях, і визнати роздані тут російські паспорти незаконними.

Від часу військового вторгнення у 2014 році, Російська Федерація перетворила Крим та Донбас на території терору, здійснюючи систематичні

переслідування кримськотатарського та українського населення цих регіонах. У 2019 році російський уряд також розпочав незаконно роздавати паспорти Російської Федерації українським громадянам, які мешкають на окупованій Росією частині Донбасу. Протягом останніх двох років таких паспортів тут було роздано понад 660 тис. „Голоси“ цих мешканців будуть враховані при вирахуванні результатів виборів у сусідній Ростовській області РФ.

„Росія продовжує використовувати всі можливі засоби у своїй гібридній війні проти України, включно з виборами, які є спробою легітимізувати її військове вторгнення та окупацію Криму і Донбасу. Це незаконне голосування додатково дискредитує результати виборів у Росії та підважує легітимність Державної Думи РФ, – заявив президент СКУ Павло Грод. – Ми закликаємо міжнародну спільноту приєднатися до СКУ в категоричному засудженні цього виборчого фарсу. Ми також звертаємось до міжнародної спільноти із закликом впровадити санкції проти учасників та організаторів цих так званих „виборів“.

СКУ

## Російські вибори...

(Закінчення зі стор. 1)

їхню діяльність припинено або ускладнено.

19 вересня правляча партія „Єдина Росія“, яка підтримує Президента Володимира Путіна, заявила, що зберегла панівну більшість парламенту за результатами виборів попри скарги опонентів Кремля на позбавлення можливості брати участь. Російська виборча комісія повідомила, що результати підрахунків 85 відс. бюлетенів засвідчили, що партія „Єдина Росія“ отримала майже половину голосів, а другою йде Комуністична партія з 20 відс. голосів. „Єдина Росія“ матиме 315 місць з 450 у Державній думі, нижній палаті російського парламенту. Попри такі високі показники для урядової партії, ці дані вказують на певне падіння підтримки „Єдиної Росії“, яка на виборах 2016 року здобула понад 54 відс.

Російські вибори і раніше не відрізнялися особливою альтернативністю. Уже після 2000 року – часу приходу до влади В. Путіна – політичний простір країни став контролюватися Кремлем буквально до дрібниць. Якщо до 2014 року ще могли бути хоч якісь ілюзії щодо присутності у парламенті опозиції, то після практично одностайної підтримки всіма партіями, представленими в Державній думі, анексії Криму, ці ілюзії розвіялися самі собою.

Результати виборів очевидно не змінять політичну ситуацію, в якій домінує В. Путін, перебуваючи при владі на посадах президента, або прем'єр-міністра з 1999 року. Наступні президентські вибори мають відбутися 2024 року. Зараз вже можна сказати, що В. Путін побудував „свою партію“ в сучасній Росії. Всі парламентські партії контролюються з кабінету заступника голови адміністрації президента Росії Сергія Кириєнка, куратора внутрішньої політики країни.

Вирішено також, які партії до парламенту не потраплять, але отримають потрібний для продовження державного фінансування відсоток голосів. Всі інші, хто бере участь у вуличній політиці й висловлюється проти влади – і в цьому новація виборів 2021 року – опиняються серед „екстремістів“ й згідно з новим законодавством не можуть брати участь у виборах. Таким чином, якщо раніше можна було теоретично уявити, що у виборах може брати участь порушник спокою, і він отримує велику кількість голосів виборців, то тепер навіть теоретичні можливості виключені.

„Екстреміст“ не тільки не може бути обраним – він позбавляється можливості доносити свою позицію до світличників. Саме тому перед виборами Росія звинуватила західні цифрові компанії у втручанні у вибори і змусила їх видалити з віртуальних магазинів додаток „Навальний“.

Список тих, кого можна обирати, є значно скороченим. Проте розширено список виборців за межами Росії із Криму, Абхазії, Південної Осетії і Придністров'я, окупованих Росією районів Донецької та Луганської областей. Кремль прагне використовувати ці вибори не тільки як демонстрацію підтримки політики В. Путіна переважно більшістю російських громадян, але і як інструмент „повзучої анексії“ чужих земель.

Свідчення тиску на виборців, їх підкуп, фальсифікацій, „каруселей“, примусової появи на дільницях бюджетників і військових надходять з усіх куточків Росії. 150 тис. жителів Донбасу з російськими паспортами проголосували дистанційно на виборах депутатів Державної думи Росії. Ця цифра дуже приблизна.

15 вересня ватажок угруповання „ДНР“ Денис Пушилін заявив, що на дні голосування у Росії організовано 825 автобусних та 12 залізничних рейсів для жителів, що отримали російські паспорти, щоб возити їх до Ростовської області, де для них відкрили 91 дільницю.

17 вересня Рада національної безпеки і оборони (РНБО) України ввела санкції щодо 33 кандидатів від окупованого Донбасу і Криму до Державної думи Росії і семи співробітників ФСБ Росії, причетних до отруєння російського опозиційного політика Олексія Навального. РНБО України обіцяє ввести санкції проти всіх членів дільничних комісій, агітаторів, кандидатів і спостерігачів в Криму і на Донбасі на виборах до Державної думи Росії.

МЗС закликала іноземні держави та міжнародні організації „рішуче засудити незаконні дії Росії, чітко заявити про невизнання результатів виборів на тимчасово окупованих територіях України та нелегітимність зформованої таким чином Державної думи РФ, посилити політико-дипломатичний тиск на Російську Федерацію, зокрема шляхом розширення проти неї санкцій“.

Водночас Федір Веніславський, представник президента в Конституційному суді України, зазначив: „3 точки зору міжнародного права є конвенція про консульські зносини, є конвенція про дипломатичні зносини. Навіть якщо між двома державами були розірвані дипломатичні зносини, то це не означає розірвання консульських зносин. У консульських установах України за кордоном та консульських установах інших країн на території України головним завданням є забезпечення забезпечення прав і свобод громадян відповідної держави“.

При цьому він нагадав, що Україна „не розірвала навіть дипломатичних зносин з країною-окупантом, не кажучи про консульські“.

Отже, наразі в Росії не сталося політичних змін, і вона продовжує бути загрозою для України.

За матеріалами інформаційних джерел

## УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

### ■ На захист здоров'я чоловіків

КИЇВ. – 20 вересня на Конtrakтовій площі відкрили інсталяцію у формі башти висотою понад 6 метрів задля привернення уваги до психічного здоров'я чоловіків. Проєкт представляє собою башту з бльоків, на яких написано оптимістичні гасла: „все нормально“, „сам впораюсь“, „я ж мужик“, „я не ганчірка“, а всередині – про проблеми чоловіків: „хочу спокою“, „самотно“, „немає сенсу“, „хочу закінчити це“ тощо. Інсталяція має на меті привернути увагу до однієї з найбільш ігнорованих проблем в Україні: психічного здоров'я чоловіків. „Я хотіла б звернути увагу кожного і закликати кожного: не вважайте, що ви найсильніші, не вважайте, що ви слабкі, якщо будете звертатися по допомогу. Ця проблема існує в усьому світі“, – зазначила заступниця Міністра соціальної політики з питань європейської інтеграції Ольга Ревук під час відкриття інсталяції. Невдовзі плянується подорож проєкту до Маріуполя. Проєкт здійснено Міжнародною організацією з міграції в Україні за фінансування Бюро у справах населення, біженців та міграції Державного департаменту США. (Укрінформ)

### ■ У пам'ять жертв тоталітаризму

ХАРКІВ. – 18 вересня 500 учасників зібрав крос пам'яті жертв тоталітаризму, який провели за підтримки Генерального консульства Республіки Польща в Харкові біля українсько-польського меморіалу в Лісопарку. Меморіальний комплекс був відкритий у 2000 році. Тут перепоховані останки понад 4 тис. військовополонених поляків, а також останки понад 2 тис. громадян колишнього СРСР різних національностей, які стали жертвами НКВД у 1937-1938 роках. Після церемонії відкриття заходу за участі Генерального консула Польщі в Харкові Петра Стаханчика, представників влади Харкова та області й духовенства, відбулося покладання квітів на польській та українській частинах меморіалу та колективна молитва. Після цього розпочалися крос та велопробіг. Учасники подолали 1 кілометр вздовж зеленої зони Білгородського шосе до початку центральної частини міста, а потім повернулися до меморіалу. (Укрінформ)

### ■ Прибрали острів Джарилгач

ХЕРСОН. – Сотні волонтерів прибрали острів Джарилгач в Херсонській області після курортного сезону. Акцію організувала екологічна команда однієї з херсонських шкіл. Острів Джарилгач – найбільший безлюдний острів в Чорному морі, який з кожним роком стає все популярнішим серед туристів. За курортний сезон його відвідують тисячі людей. Волонтери вирішили прибрати саме скляні та пластикові пляшки, обгортки, недопалки, сітки. Всі мішки зі сміттям доставили на материк. Перед тим, як вивезти зібране сміття на сміттєвий полігон, його обіцяли розсортувати. (УНІАН)

### ■ Назвали найкращі книги 2021 року

ЛьВІВ. – 17 вересня на „BookForum“ відбулося урочисте нагородження найкращих книг 2021 року „Best Book Award 2021“. Гран-прі отримала книга Євгена Пшеничного „Ярослав Стешенко. Епістолярний монолог“. Також переможцями стали Леонід (Малошийченко) Чернов „Чудаки прикрашають світ“, Галина Крук „Хто завгодно, тільки не я“, „Старша Едда“ (перекладач Віталій Кривоніс), Олеся Мамчич „Овва, як бува! Абетка з історії України“, Ліна Максимук „Козаки правлять країною“, Наталка Малетич „Леся – мандрівний клубочок“, Наталя Тихолоз „Петро Франко: формула долі (життєпис на тлі доби)“, Олександр Савчук „Юрій Шевельов. Я. Мене. Мені (і довкруги)“, Пйотр Лукашевич „Об'єднання Митців artes (1929-1935) та інші історії Львівського модернізму“ (перекладач Андрій Бояров, ілюстраторка Ірина Цімерман), Денис Казанський, Марина Воронинцева „Як Україна втрачала Донбас“, Андрій Бондар „Ласощі для Медора. Спеціальну відзнаку Малога жюри Львова отримала книга Лева-Осипа Геца та Богдана-Володимира Крижанівського (упорядниці Ірина Гах) „Антологія стрілецької творчості“. Спеціальні відзнаки у Сергія Осоки „Три лини для Марії“, Галини Глодзь „Бустрофедон та інші. Коротка історія читання“. Конкурс „Best Book Award 2021“ – щорічна головна премія Львівського міжнародного „BookForum“, якою з 1995 року відзначають найкращі українські книжки. Організатором конкурсу є Форум видавців за підтримки Українського культурного фонду. (Укрінформ)

## АМЕРИКА | СВІТ

### ■ Вакцина Moderna є найбільш ефективною

АТЛАНТА. – 3 трьох дозволених для вживання у США вакцин проти коронавірусу, вакцина виробництва компанії Moderna показала найвищу ефективність у захисті проти госпіталізацій. Про це йдеться в дослідженні, опублікованому 17 вересня Центром для контролю хвороб (CDC). „Серед дорослих американців без проблем з імунітетом ефективність захисту проти госпіталізації з COVID-19 з 11 травня по 15 серпня 2021 року була вищою для вакцини Moderna (93 відс.), ніж Pfizer-BioNTech (88 відс.) та Johnson & Johnson (71 відс.)”, – заявили дослідники CDC. Вони кажуть, що всі вакцини, схвалені Управлінням продовольства й медикаментів (FDA), забезпечують суттєвий захист проти госпіталізацій з COVID-19. Також 17 вересня група радників FDA винесла рекомендацію проводити додаткове, третє, щеплення вакциною Pfizer від коронавірусу особам старшим від 65 років життя та тим, хто має високий ризик важкого перебігу хвороби. („Голос Америки“)

### ■ США засудили вибори в Росії

ВАШІНГТОН. – Державний департамент США засудив переслідування опозиційних груп російським урядом під час парламентарних виборів 17-19 вересня. У його заяві 20 вересня сказано, що голосування „відбувалось в умовах несприятливих до вільного й справедливого проведення” виборів. Правляча партія Президента Володимира Путіна „Єдина Росія” зберегла свою більшість (дві третини голосів) у нижній палаті парламенту до 2024 року, коли В. Путін знову кандитуватиме на безпрецедентний п'ятий термін. Провідник опозиції Олексій Навальний, якого російські служби безпеки намагалися вбити минулого року, тепер відбуває трирічний в'язничий термін за звинуваченнями, які Захід вважає політично вмотивованими. Організації, пов'язані з О. Навальним, поставлені поза законом як „екстремістські”. Перед виборами, великі компанії Apple і Google видалили тактичну аплікацію голосування „Навальний” зі складів їхніх комп'ютерних аплікацій після того, як Кремль загрозив арештом їхніх працівників. Виборча комісія 20 вересня дала мільйони голосів, які прийшли через комп'ютер і таким чином стерла здобутки опозиції, хоч це викликало протести через брак прозорості. („Axios“)

### ■ Лондон проти російської загрози

ЛОНДОН. – Міністер внутрішніх справ Великобританії Приті Патель заявила 21 вересня, що Лондон вживе заходів для протидії загрози з боку Росії і спробує затримати оперативників російської військової розвідки (ГРУ), які стоять за отруєнням Скрипалів у 2018 році, якщо вони коли-небудь залишать межі Росії. Поліція Великобританії 21 вересня підтвердила висунення звинувачень третій людині у зв'язку з розслідуванням отруєння російського розвідника Сергія Скрипаля та його дочки нервово-паралітичним агентом „Новичок” у 2018 році. Скотланд Ярд сказав, що вдалося зібрати достатньо доказів, щоб висунути звинувачення Сергієві Федотову в змові з метою вбивства, замаху на вбивство, володінні та використанні хемічної зброї та завданні тяжкої шкоди здоров'ю. За даними поліції, його дійсне ім'я є Денис Сергєєв, який є членом ГРУ. Скотланд Ярд заявив про отримання європейського наказу на його арешт. Це означає, що він буде заарештований при поїзді до будь-якої з країн, де цей наказ діє. („Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода“)

### ■ США знімуть обмеження

ВАШІНГТОН. – Адміністрація Джо Байдена зніме обмеження з чужоземних подорожніх, які є вповні вакциновані проти коронавірусу, починаючи з листопада. Про це заявив 20 вересня Джеф Зієнц, координатор Білого Дому для пандемії. Ці обмеження були запроваджені понад рік тому. Невакциновані американці, котрі повертаються додому, мусять пройти тест на коронавірус за день перед відлетом до США й мусять довести, що вони привезли з собою тест, який треба взяти після приїзду до США. Ці зміни стосуються лише подорожі літаком. Уряд також накаже авіолініям збирати числа телефонів та електронні адреси подорожніх, яких уряд питатиме після приїзду, чи вони не мають симптомів вірусу. („The New York Times“)

## Нагородили переможців творчих конкурсів



Переможці творчих конкурсів (зліва): Галина Добровольська-Рибалкіна, Тетяна Калиновська, голова спілки Сергій Томіленко, Назарій Вівчарик і Олександр Вівчарик.

### Олександр Вівчарик

КИЇВ. – 15 вересня до Національної спілки журналістів України прибули на урочисте вручення нагород переможці та лавреати традиційних щорічних творчих конкурсів Національної спілки журналістів України у номінаціях „Україна єдина”, „Всупереч обставинам: історії й долі”, „Найкращий журналістський матеріал про захисників України”.

Цьогорічне змагання найкращих працівників у професійній майстерності було присвячено 30-й річниці Незалежності України. Переможців нагороджували напередодні Дня пам'яті українських журналістів, який встановлений у 2007 році. Його мета – шанування пам'яті всіх журналістів, які загинули, виконуючи свої професійні обов'язки.

На творчі конкурси було подано 170 заявок на перемогу в 14 номінаціях, у тому числі в чотирьох спеціальних номінаціях. Роботи учасників оцінювало журі, очолюване головою спілки Сергієм Томіленком, який сказав: „Щоб надихнути і підтримати один одного торік було обрано нове корпоративне гасло: „Журналісти – важливі!”. Під цим гаслом проходив конкурс, щоб привернути увагу до важливості нашої професії, до небезпек, які є”.

На церемонії відзначені розповідали про власні конкурсні роботи, ділилися досвідом висвітлення складних тем. Серед них були головний редактор газети „Черкаський край” Тетяна Калиновська, яка стала переможцем конкурсу „Журналіст року”, редактор онлайн-видання „Прочерк” Назарій Вівчарик, який переміг у творчому конкурсі „Найкращий журналістський матеріал”. У конкурсі



Пропам'ятна дошка Георгію Гонгадзе в Києві. (Фото Олександр Вівчарик)

„Краще регіональне радіо” заохочувальний диплом отримало радіо „На хвилі Корсуня” (редактор Галина Добровольська-Рибалкіна). Журналіст „Прочерк” Олександр Вівчарик отримав заохочувальний диплом за есей „Кам'яні серця”. Почесною грамотою Державного комітету телебачення і радіомовлення України нагороджені Лілія Баланецька з Заставнівської обласної газети „Голос краю”, Чернівецька область, Василь Боковий – редактор районної газети „Степовий край”, Кіровоградська область, Яна Величко – директор громадсько-політичної газети „Кремінщина”, Луганська область, та ряд інших. Людмилі Мех було вручено подяку Інституту журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка за сприяння і особистий внесок у спорудження барельєфа Героя України В'ячеслава Чорновола біля іменної аудиторії відомого українського державотворця та журналіста.

17 вересня виповнився 21 рік з часу вбивства Георгія Гонгадзе. С. Томіленко заклав усіх присутніх поїхати до його могили. У церкві св. Миколи Чудотворця Набережного панахиду відслужив настоятель храму, духівник Г. Гонгадзе протоєрей Стефан Яремчук.

Г. Гонгадзе поховали біля великого кам'яного хреста із дзвоном. Встановив його 1993 року Київський фонд культури (архітект Анатолій Ігнащенко) й освятив Патріярх Володимир Романюк на честь тих, хто поклав життя на вівтар України. Він і став своєрідним надгробком Г. Гонгадзе, адже безпосередньо журналістові досі немає надгробного пам'ятника.

## Відкрили виставку про Україну

КРАКІВ. – У Краківському міжнародному центрі культури 20 вересня урочисто відкрили виставку „Україна. Спільні погляди на взаємини”, приготувану у співпраці Національного художнього музею України і Краківського міжнародного центру культури. Також партнерами виступили Національний музей Кракова й Національний музей Варшави, галерія „Арсенал” із Білостоку та інші. У церемонії відкриття взяли участь голова Краківського кола Об'єднання українців Польщі Андрій Олійник і головний редактор UAinKraKow Ольга Менько, а також колишній Посол Польщі в Україні і голова правління Товариства „Вілла Децеюша” Ян Пекло.

Представлено 60 творів XVIII-XXI ст. з колекцій Національного художнього музею України, Національного заповідника „Києво-Печерська лавра”, Національного музею „Київська картинна галерея”, Музею театрального, музичного та кіно-



На відкритті виставки „Україна. Спільні погляди на взаємини”. (Фото: Генеральне консульство України у Кракові)

мистецтва України, приватних зібрань й фондів сучасних художників. Хронологія показу охоплює понад три століття.

Виставка доповнює цикл подій у Кракові присвячених 30-річчю відновлення Незалежності України і діятиме до 16 січня 2022 року.

Укрінформ

## Президент зустрівся зі спортсменами



Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі з чемпіонами та призерами XVI літніх Паралімпійських ігор-2020. (Фото: Пресслужба Президента України)

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський з дружиною Оленою 17 вересня зустрівся зі спортсменами української збірної – чемпіонами та призерами XVI літніх Паралімпійських ігор-2020 у Токіо і відзначив їх державними нагородами, зокрема присвоїв звання Героя України плавцеві Максимові Крипаку, який встановив новий світовий рекорд на дистанції 100 метрів вільним стилем з результатом 50,64 секунди, покращивши попередній рекорд, який належав спортсменці з Бразилії та протримався 11 років.

На Паралімпіаді українські спортсменці здобули

98 нагород, найбільше – 20 медалей – завоювали дніпропетровці, на другому місці – спортсменці з Донецької області, які вибороли 15 нагород.

„За всю історію ви здобули майже 600 медалей з плавання, бігу, стрільби і ще десятків видів спорту. Ваші можливості – не обмежені. У вас – надможливості. Вам вдається те, на що не завжди здатні всі інші. У паралімпійців України завжди високе місце у загальнокомандному заліку“, – зазначив Президент.

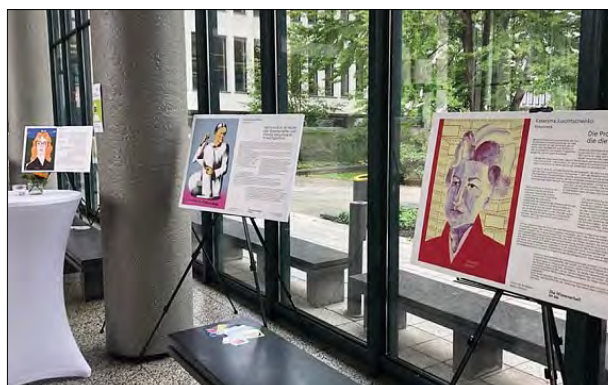
Пресслужба Президента України

## У Німеччині відбулися Дні України

БЕРЛІН. – 19 вересня у Берліні та Бранденбурзі відбулися Дні України, присвячені 30-річчю відновлення Незалежності України. Метою заходу є зміцнення українсько-німецького академічного співробітництва, підбиття річних підсумків спільних наукових проєктів, представлення результатів німецьких досліджень на українську тематику.

Участь в урочистому відкритті взяли радник-посланник Посольства України в Німеччині Максим Ємельянов, віцепрезидент Вільного університету Берліна Верена Блехінгер-Талкот, депутат Бундестагу Йоганн Заатгофф та президентка Німецько-українського академічного товариства

(Закінчення на стор. 14)



На виставці „Наука – це вона“. (Фото: Посольство України у ФРН)

## Активістів засудили в Білорусі

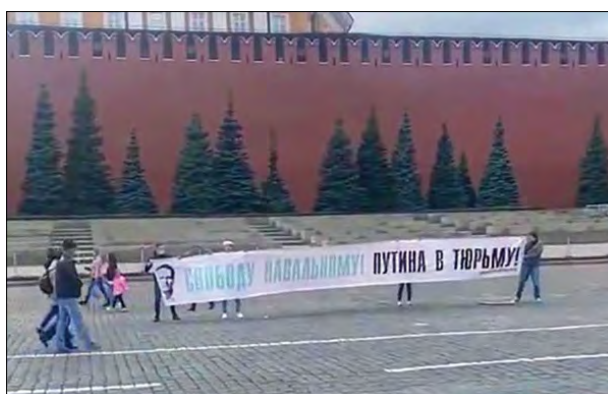


Марія Колесникова і Максим Знак. (Фото: Сергій Бобильов, ТАСС)

МІНСЬК. – У столиці Білорусі 6 вересня за закритими дверима оголосили вирок Марії Колесниковій та Максимові Знаку. Опозиціонерку засудили до 11 років в'язниці, а її соратника – до 10 років

(Закінчення на стор. 14)

## Акція протесту біля Кремля



У Москві на Красній площі 15 вересня поліція затримала учасників акції на підтримку опозиціонера Олексія Навального. Четверо активістів вийшли з транспарантом, на якому було написано „Свободу Алексею Навальному, Путина в тюрму“. Їх і телеоператора Євгенія Євсюкова, який фільмував акцію, доставили в поліцію. Одного з них побили, йому викликали швидку допомогу. (Фото: Радіо Свобода)

## АМЕРИКА | СВІТ

### ■ Усунено з дирекції

ДЕНВЕР. – Одна з найбільших у світі компаній з виробництва одягу усунула члена своєї дирекції за її погляди про расизм. Компанія VF Corp. оголосила 7 вересня, що Вероніка Ву відійшла з дирекції за те, що у своїй електронній пошті написала: „Я не вірю в рух Black Lives Matter. Думаю що вони є правдивими расистами, які хочуть розбухати речі, щоб ця країна прямувала до соціалізму або потенційно навіть комунізму“. Вона це написала після того, як одна з фірм корпорації вирішила, що свято 19 червня (про звільнення рабів 1865 року) буде платним вільним днем для працівників. В. Ву була у раді директорів від 2019 року. („Axios“)

### ■ Українського шахрая передано США

ТАМПА, Флориди. – Департамент справедливості США оголосив 8 вересня, що так званий „гакер“ комп'ютерних систем став перед федеральним судом в Тампі. 28-літній українець Олександр Гліб Іванов-Топінцев був заарештований минулого року в Польщі. Тепер США успішно домоглися його екстрадиції. Йому загрожує вирок до 17 років федеральної тюрми за те, що він з двома спільниками в 2016 році розпочав своє „підприємство“ у Флориді та інших місцях. Вони нелегально вломлювалися до комп'ютерних систем, викрадали паролі, а відтак використовували їх на комп'ютерні шахрайства та шантажі. У червні український уряд оголосив про арешт шістьох гакерів, які проводили кібератаки на комп'ютери від Південної Кореї до США та заподіяли шкоди комп'ютерним системам на 500 млн дол. („The Hill“)

### ■ Байден вимагає відставки урядовців

ВАШІНГТОН. – Адміністрація Президента Джо Байдена вимагає відставки 11-ох урядовців, яких попередній Президент Дональд Трамп призначив до дорадчих рад військових академій. Про це достовірні джерела повідомили телеканал „CNN“ 8 вересня. Серед тих урядовців є колишній прес-секретар Білого Дому Шон Спайсер, колишній старший радник президента Келієн Конвей і колишній радник з національної безпеки Г. Р. МекМестер. Д. Трамп призначив їх до дорадчих рад Військово-морської академії, Військово-повітряної академії та військової академії Вест Пойнт. У листопаді 2020 року Д. Трамп звільнив кількох членів Ради оборонної політики (DPB). Члени дорадчих рад військових академій нормально служать упродовж трьох років. Деякі тепер сказали, що вони добровільно не відійдуть, примушуючи Джо Байдена звільнити їх. („CNN“)

### ■ Усунено за підтримку закону

РОСВЕЛ, Джорджія. – Генеральний директор відомої компанії виробництва відеоігор Tripwire Interactive був усунений з посади 6 вересня за те, що підтримав новий закон в Тексасі, який забороняє більшість абортів після шести місяців вагітності. Джан Гібсон відійшов з посади через два дні після того, як його коментарі на соціальній мережі Твітер викликали бурю протестів. Компанія заявила, що „коментарі Джана Гібсона є його власною opinією і не віддзеркалюють opinію компанії як такої“. („Fortune“)

### ■ Заарештували організаторів віча

ГОНГ-КОНГ. – Кілька членів продемократичної організації в Гонг-Конгу були заарештовані 8 вересня за їхню діяльність як „чужоземні агенти“. Альянс Гонг-Конгу є знаний за організування відомого щорічного віча в пам'ять жертв кривавого придушення Китаєм руху за демократію на Майдані Тіяннанмен в Пекіні в 1989 році. Тоді до 1 млн осіб демонстрували впродовж шести тижнів за демократію. Комуністичний Китай ніколи не подав повного числа смертей на Майдані і забороняє будь-які згадки про ці події. Пекін розпочав сильний тиск у 2020 році, щоб обмежити права мешканців Гонг-Конгу. Тепер служба безпеки Гонг-Конгу вимагала від альянсу інформації про його членів та фінансові звіти, але провідники альянсу відмовилися. Серед заарештованих є адвокатка Чов Ганг Тунг, заступниця голови альянсу. Вона сказала агенції „AFP“, що уряд не має легальних підстав на свої вимоги. Поліція сказала, що затриманим загрожує шість місяців ув'язнення і штраф на 12,800 дол. США. (BBC)

## Псевдовибори в Росії

Минулого тижня увесь світ ще раз переконався, що вибори, які відбулися 17-19 вересня в Росії насправді були суцільною фальсифікацією на користь режиму Володимира Путіна. Російські вибори були невірними і несправедливими, а роля парламенту в останні роки головно полягає у штампуванні ініціатив Кремля та створенні видимості демократичної легітимності для правління В. Путіна.

Передовсім було влаштоване триденне голосування, щоб виборчі комісії мали час підтасувати висліди виборів на угоду владі. Всі працівники урядових установ були примушені проголосувати вже першого дня, а до тих, хто цього не зробив, застосовувалися дисциплінарні кари. Сам В.Путін на час виборів пішов на самоізоляцію, тобто заховався в урядовому бункері, але при цьому зробив смішну помилку: вдаючи дистанційне голосування не зняв з руки годинника й усі побачили, що дія сталася 10 вересня, задовго до виборів. У 68-річному віці пам'ять слабшає.

Навіть слабка опозиція була виключена з виборів. Найвідоміший критик влади і В. Путіна Олексій Навальний сидить у в'язниці, а пов'язані з ним організації оголошені екстремістськими, і новий закон позбавив права кандидувати всіх, хто був причетний до них.

У світі такі вибори зазнали критики. Організація з безпеки і співробітництва в Європі, в якій Росія є членом, вперше за 30 років не надсилала представників на вибори, заявивши, що накладені Москвою обмеження унеможливили роботу іноземних спостерігачів.

Україна звинуватила Москву в порушенні міжнародних законів проведенням виборів у анексованому Криму, а також залученням до голосування людей, яким були видані російські паспорти в контрольованих Росією частинах Донецької та Луганської областей. 17 вересня російські паспорти отримали близько 400 жителів окупованих Росією районів Донбасу. Відразу після цього людей на автобусах повезли на виборчі дільниці в Ростовській області. Президент України Володимир Зеленський назвав фактичним рабством залучення населення окупованих територій до голосування на виборах в Росії.

Пенсіонерів заманювали на вибори картками на харчі, бюджетники тримали в руках підказки з відповідями на можливі запитання журналістів.

Росія ще раз виявила свою прихильність до авторитарного режиму, і це зобов'язує Україну посилити пильність.

## ІСТОРІЯ

# Діяльність Українського клубу в Кам'янці-Подільському

Анатолій Трембіцький

Революційні події 1905 року сприяли тому, що українці взялися до творення громадсько-просвітницьких і культурно-освітніх товариств, які почали називати „Просвітами“ або Українськими клубами, які виконували культурно-просвітні завдання, влаштовували концерти й театральні вистави. На жаль, досі відсутні ґрунтовні монографічні праці присвячені багатогранній діяльності „Просвіти“ і Українського клубу в Кам'янці-Подільському під час Визвольних змагань українського народу в 1917-1921 роках, які відіграли важливу роль у збереженні і примноженні духовних скарбів українського народу, захисті національних інтересів на крутих поворотах історії. Участь у їхній діяльності брали цілі родини подолян: Ватичі, Вікули, Герасименки, Голоскевичі, Дложевські, Приходьки, Сіцинські-Січинські, Солухи, Степури, Стиранкевичі, Сувчинські, Туркало, Чехівські, Шумлянські та багато інших. У 1919 році на Поділлі відбувалися помітні перетворення в культурно-освітній сфері, що давали змогу трудовому люду відчувати вперше на державному рівні турботу про створення їхніми предками культурну спадщину, про створення більш-менш задовільних умов для ознайомлення з нею. Так, В. Біднов висвітлюючи події 1919-1920 роках у своїх спогадах „Перші два академічні роки Українського державного університету в Кам'янці-Подільському“ (1928) писав: „Лютий 1919 р. пройшов більше-менше спокійно. Всі напружено працювали, ретельно провадили виклади. Приємний був час! Але ж у березні почався неспокій. Говорили про наближення московських большевиків, у самому Кам'янці помічалось адміністраційне безладдя, настрій робився нервовим... Десь перед 15 квітня до Кам'янця прийшло невеличке московське військо й пробувало тут до 3 червня. Запанувала большевицька влада“. Однак вже „3-го червня українська частина війська, під проводом полковника (тепер генерала) Удовиченка, захопила Кам'янець“.

Через декілька днів після визволення Кам'янця-Подільського від большевиків Український клуб відновив свою діяльність. Патріотично налаштовану українську інтелігенцію представляв Віктор Приходько. Серед працівників українського відродження того часу неабиякий хист і організаційні здібності, зокрема в справі заснування національного українського університету, виявив старший лікар Кам'янець-Подільської губернської лікарні Кость Солуха.

Віктор Приходько і Кость Солуха разом із Євгеном Приходьком, рідним братом Віктора Приходька, Євфимієм Сіцинським, Володимиром Чехівським та іншими були обрані членами Ради старшин клубу. Вони в добу національної демократичної революції особливу увагу приділяли розвиткові вищої школи, адже добре розуміли, що саме тут мала готуватись українська інтелектуальна елі-

та, така необхідна в період утворення і становлення молоді Української держави. Український клуб був осередком об'єднання більшості громадсько-просвітницьких, культурно-освітніх і професійних товариств, що утворювалися і діяли в Кам'янці-Подільському.

18 вересня 1919 року відбулося чергове засідання Ради старшин клубу, на якому було заслухано доповідь Є. Приходька про плян діяльності Українського клубу на кожний день тижня, доповіді Л. Білецького та Є. Шмянкевича про заснування при Українському клубі народного університету.

Рада старшин ухвалила, що робота клубу буде базуватися на лекційно-літературній, музично-вокальній, драматичній, бібліотечній і фінансово-господарській секціях, комісія з організації вечірок і розваг. На чолі кожної секції стояв один з членів Ради старшин.

5 жовтня 1919 року ініціативна група Союзу українських жінок, зібравшись саме в Українському клубі, розробила заходи щодо проведення установчих зборів Союзу українок. Під час проведення установчого засідання 7 жовтня з промовами виступили Софія Русова, Л. Старицька-Черняхівська, було зачитано привітання Симона Петлюри.

27 жовтня в помешканні клубу ініціативна група лікарів, серед яких і член Ради старшин клубу лікар Кость Солуха, провела організаційні збори для заснування Кам'янецької філії Всеукраїнської спілки лікарів. 2 листопада 1919 року відбулися загальні збори членів Українського технічного товариства.

Рада старшин клубу надавала своє приміщення різним партіям для проведення засідань. 13 листопада 1920 року в Українському клубі відбулися загальні збори членів Селянської соціалістичної спілки, яка висловлювала свою вірність Українській Народній Республіці.

Підсумком організаційної діяльності Українського клубу стало проведення 26 червня 1920 року перших річних загальних зборів членів клубу, на яких Рада старшин зазначила, що головним результатом усієї праці клубу є відкриття Кам'янець-Подільського українського народного університету.

Рада старшин спільно з іншими товариствами займалася організацією і проведенням концертів, вечорів камерної музики та інших розважальних заходів серед населення. 7 вересня 1919 року в помешканні клубу відбулася чергова співанка Українського національного хору. На початку 1920 року, незважаючи на складну соціально-політичну та економічну ситуацію, Рада старшин провела спільно з науковою та культурно-освітньою громадськістю міста новорічні свята. В Українському клубі зібралося близько 100 його членів та представників партій і різних організацій, які зважаючи на загальну політичну ситуацію, виконали сумні пісні „Де згода в сімействі“ і „Та

(Закінчення на стор. 7)



# СВОБОДА

Пам'ятаймо  
про  
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

**Передплата:** \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.  
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.  
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.  
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

### Адміністрація „СВОБОДИ“

<b>Адміністрація / Оголошення</b>	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
<b>Передплата</b>	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріялах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

## З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

### Українські пільги для недругів

У Миколаєві, на перетині Центрального проспекту та вулиці Рюміна, двійко 30-літніх молодиків у захисній формі фальшиво співали пісню про радянське вторгнення в Афганістан. На восьмому році війни з Росією в мене виникли цілком логічні запитання до органів місцевого самоврядування та вуличних співаків.

Чому всі пісні звучать виключно російською мовою, прославляючи російських окупантів? Може, тому, що українських пісень про Афган немає? Яку школу вони відвідували в 1989 році, коли СРСР вивів власних окупантів з Афганістану? Чи зареєстровані „музиканти“ для здійснення підприємницької діяльності – співу за гроші, які люди дають хлопцям у військових строях? Чому поліція та службовці Миколаєва притягують до адміністративної відповідальності бабусь, які без жодної реєстрації торгують власною петрушкою на Центральному проспекті, і не притягують осіб, які порушують громадський порядок без жодного дозвільного документу заробляючи співом окупаційних пісень?

Узбекистан вже визнав басмачів, душманів, місцевих талібів, усіх борців за незалежність узбеків від Росії (1917-1992 роки) національними героями. Незабаром подібні законодавчі рішення з'являться в Туркме-

ністані, Таджикистані, Киргизстані. Чи там співом славитимуть агресорів?

До слова, закон про статус ветеранів війни та гарантії їхнього соціального захисту визначає коло осіб, котрі отримують статус учасника бойових дій (УБД).

Пільгами УБД досі користаються всі радянські кати, які до 1961 року офіційно знищували населення Західної України. Ані в балтійських країнах, ані в Грузії, Азербайджані чи Середній Азії у таких „учасників“ пільг немає. Тому вони й надалі пхаються в Україну.

Чому українські платники податків протягом 30 років з власних кишеней оплачують пільги учасникам всіх війн поза межами України? Воювати в Алжирі чи Етіопії українців посилало керівництво СРСР. Весь світ визнав Росію – єдиною правонаступницею СРСР. Тому Україна повинна надавати допомогу виключно учасникам бойових дій за незалежність України.

Насправді ситуація з викиданням бюджетних коштів на вітер є ще трагічнішою. Від 26 квітня 1996 року в Україні діє закон про ратифікацію Угоди про взаємне визнання пільг і гарантій для учасників та інвалідів Великої Вітчизняної війни, учасників бойових дій на території інших держав, сімей загиблих військовослуж-

бовців. Тобто, ми з власної кишені даруємо пільги російським УБД, які до 2021 року вільно переїхали на проживання до України. Закон передбачає низку пільг для УБД, найістотнішими з яких є першочергове забезпечення площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов, першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житло-

вого будівництва. Однак, я знаю УБД – мешканців Миколаєва, що воювали за Україну на Донбасі, від 2016 року стоять в міській черзі щодо виділення землі під житлове будівництво. Для реальних захисників України української землі чомусь не вистачає.

Ян Чарнецький,  
Миколаїв

### Передали допомогу потерпілим

Відділи праці Консисторії УПЦ США та Товариство св. Андрія Первозванного під керівництвом протодіякона Ігоря Махляя продовжують надавати допомогу людям в околиці Маріуполя та на Донбасі через служіння Митрополита Донецької єпархії Православної Церкви України Сергія.

Нещодавно Архієпископ Української Православної Церкви США Даниїл мав можливість передати чергову фінансову допомогу тим, кому опіка найбільш необхідна: дітям та людям похилого віку, пораненим та тим, які втратили все під час загарбницької війни на сході України.

Якщо маєте можливість надати допомогу, зробіть це через внесення пожертви, відвідуючи: [https://uocofusa.org/news\\_210321\\_3](https://uocofusa.org/news_210321_3)

Консисторія УПЦ США



Передають допомогу потерпілим від російської агресії.

### Діяльність...

(Закінчення зі стор. 6)

немає гірш нікому“.

Одним із напрямів роботи Ради старшин була організація виступів акторів, співаків, музичних діячів, театральних артистичних груп перед цивільним населенням і солдатами у Жмеринці, Вінниці, Козятині, Житомирі, Коростишеві, Барі, Могилеві-Подільському, Проскуріві, Старокостянтиніві та Кам'янці-Подільському. „Трудова громада“ 26 серпня 1919 року писала, що 24 серпня у Кам'янці-Подільському відбувся з успіхом концерт кобзаря Василя Ємця. 2 листопада газета „Україна“ повідомляла, що колектив артистів Київського молодого театру увійшов в згоду з Українським клубом і через тиждень почне свої вистави. Для молоді в Українському клубі регулярно проводилися вечори відпочинку, відбувалися танці.

Важливим напрямом була лекційно-просвітницька робота. З лекціями

виступали Володимир Чехівський, приват-доцент Прохоренко, З. Фрадкін, Є. Приходько, Л. Білецький та Є. Шмянкевич, д-р Юліян Камінецький, д-р права Остап Концюк, Володимир Січинський, А. Воронець.

Після приходу в листопаді 1919 року на Поділля польських військ, В. Чехівський залишив посаду керівника Українського народного університету і переїхав до Вінниці, його наступником у народному університеті було обрано приват-доцента П. Клепатського, який працював аж закінчення академічного року, а під час літніх канікул 1920 року його обов'язки виконував І. Шиманович. Про важкі умови професорсько-викладацького складу і студентів проф. Василь Біднов у своїх спогадах писав: „Наше матеріальне становище сильно погіршилося. Кам'янець в 1919 році був настільки ізольований, що харчі були в обмеженій кількості й за них доводилося платити українськими грішми занадто дорого. Про нове вбрання та узуття й мріяти не можна було. Умови професорського життя

були примітивні. Замість чаю вживали сурогатів з сушеного листя з яблуні або вишні. Цукру не було місяцями. Навіть картоплю було важко добувати та до того й коштувала дорого. Зимою доводилося немало терпіти від холоду. Професура й студенти під час викладів і праць не роздягалися. Особливо великий холод почувався в січні-лютому 1920 року. Та ми все-таки працювали“. Загалом за перший рік роботи Українського народного університету лектори прочитали на природничому і гуманітарному факультеті 19 різних курсів з агрономії, географії, економіки, зоології, історії та літератури, на кожний з яких відводилося по 6 годин на тиждень.

Міністер уряду УНР І. Огієнко в 1920 році надавав певну матеріальну підтримку Українському народному університету, а починаючи з липня того року університет утримувався переважно на державні кошти і нараховував 160 слухачів (150 хлопців і 10 дівчат).

20 листопада 1920 року в Кам'янці-

Подільському встановилася радянська влада. Український клуб припинив свою діяльність. Народний український університет, став більшовикам не потрібний, що й призвело до його закриття в лютому 1921 року.

Таким чином, Український клуб, заснований національно свідомою інтелігенцією Кам'янця-Подільського, став погоджувальним і координаційним осередком усієї суспільно-просвітницької та культурно-освітньої діяльності громадсько-просвітницьких організацій та громадсько-професійних об'єднань, що в 1919-1920 роках знайшли свій осідок у Кам'янці-Подільському. Члени Українського клубу своєю активною участю в українському національно-культурному відродженні та духовно-просвітницькою діяльністю будили й поширювали національну свідомість і соціальну активність серед широких верств українського громадянства, яке у важкі часи Визвольних змагань українського народу в 1917-1921 роках будувало нову українську державу.

## Пресфонд „Свободи“ за серпень 2021 року

### AUGUST 2021

\$	NAME	LOCATION
100	Badynskyj, Joseph Karkoc, Petro	Phoenix, AZ Columbia Heights, MN
50	Boone, Tom & Xenia Feduschak, Luba Kostelyna, Luka Kuncio, Z	Indian Head, MD Sherwood Park, AB Mount Prospect, IL Jewett, NY
40	Bamber, Katia	Madison, CT
25	Balynsky, George Miktuk, Luba	Monroe, NJ Cleveland, OH

	Pyrih, Lubomir	Strafford, PA
20	Antonyshyn, Mary Babenko, Eugenia Choma, Lubomira Kalinowski, Alexander Papiz, Olena Poliszczuk, Orest Semuschak, Stefania Tymkiw, Stephan Verbitzki, Andrew	Orange, CT Venice, FL Rochester, NY Fredericksburg, VA Warren, MI Ellicott City, MD Woodside, NY Millersville, MD Boston, MA
15	Lykтей, Yaroslav Sawka, Peter	Whitesboro, NY Sterling Hts, MI

10	Hajovy, Fedir Lobachevsky, Oksana Melnyk, Oksana Podolak, Eugenia Szczerba, Maria Walczyk, Luba	Becker, MN Somerset, NJ Elmwood, IL Lehighton, PA Southampton, PA Elizabeth, NJ
5	Trojan, Nadia	Watertown, CT

**Total for August 2021: \$790**

**Щиро дякуємо всім жертводавцям за підтримку пресфонду „Свободи“**

# Позикові програми відповідно до ваших потреб!



## Придбайте житло своєї мрії лише з початковим внеском в 5% !

Тепер лише з початковим внеском у 5% та приватним іпотечним страхуванням (РМІ) ви можете придбати нове житло. Якщо у вас немає коштів на очікуваний початковий внесок в 20% або Ви не бажаєте витратити стільки грошей, а хочете інвестувати їх іншим чином - ця нова пропозиція може бути саме тим що, ви шукаєте.



## Уперше купуєте житло?

Ще одна унікальна пропозиція від SUMA FCU. Пропонуємо нашим членам які вперше купують житло, рідкісний шанс придбати нове житло лише з початковим внеском в 10% без будь-якого додаткового покриття РМІ. Також запитуйте в нас про інші державні гранти, доступні покупцям першого житла.

Звертайтеся до наших представників для отримання інформації про вищезазначені програми або з будь-якими іншими фінансовими запитаннями, які у вас виникнуть. Ми готові запропонувати вам найкращі ставки та індивідуальний підхід до кожного запиту – саме те, що ви завжди очікуєте від SUMA FCU.

## ВІДДІЛИ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ СУМА

### Main Office

125 Corporate Blvd.  
Yonkers, NY 10701  
Phone: 914-220-4900, Option 0  
Fax: 914-220-4090

### Spring Valley Branch

Ukrainian Hall  
16 Twin Ave.  
Spring Valley, NY 10977  
Phone: 845-356-0087  
Fax: 845-356-5335

### Stamford Branch

Ukrainian Research Center  
39 Clovelly Rd.  
Stamford, CT 06902  
Phone: 203-969-0498  
Fax: 203-316-8246

### New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center  
555 George St.  
New Haven, CT 06511  
Phone: 203-785-8805  
Fax: 203-785-8677



SUMAFcu NMLS# 527694

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at [www.sumafcu.org](http://www.sumafcu.org)



## ПОДІЇ В УКРАЇНІ

### Встановлено меморіяльну дошку Миколі Лисенку

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 1 вересня на фасаді Черкаської Першої дитячої музичної школи було встановлено меморіяльну дошку відомому українському композиторові, диригентові та громадському діячеві Миколі Лисенку.

Автором цієї роботи є Іван Лаврінченко. Заслужений художник України, талановитий майстер, роботи якого відомі і в Україні, і за її межами.

„Поява меморіяльної дошки на фасаді першої музичної школи не є випадковою, оскільки з 2004 року навчальний заклад носить ім'я видатного композитора. Крім того, свого часу Микола Лисенко приїжджав у наше місто з концертом хороваго колективу і зупинявся саме в будівлі сьогодношньої музичної школи, адже в той час це були готельні номери“, – розповіла керівниця музичної школи Юлія Темченко.

Під час відкриття присутні прослухали твір М. Лисенка „Молитва“, який виконав хор „Канон“ під керівництвом Євгена Валовенка.

Перша черкаська музична школа сьогодні є одна з найбільших в Україні і найстарішою в місті – їй 98 років. У цьому закладі на восьми відділах майже 90 викладачів навчають 660 учнів.

Міський голова Анатолій Бондаренко привітав колектив, учнів школи та їхніх батьків з цією приємною подією і початком нового навчально-



Меморіяльна дошка Миколі Лисенку. (Фото: Олександр Костирко)

го року, поздоровив директорку школи з отриманням звання „Заслужений працівник культури України“.

„Хотілося б, щоб ми не тільки відкрили меморіяльну дошку на фасаді, а й відремонтували сам фасад. Сподіваюся, що нам вдасться зробити це. Кошти на це є. Я думаю, що ми цю школу відреставруємо, і вона буде справжньою архітектурною окрасою Черкас“, – зазначив А. Бондаренко.

Після урочистого відкриття дошки відбувся концерт учнів музичної школи.



Краєвид саду Соняха.

Микола Гринь

ЧЕРНІГІВ. – Новий проєкт „Літературні суботи у Михайла Коцюбинського“ розпочала 7 вересня обласна організація Національної спілки письменників України. Він відбувся завдяки спільним зусиллям з Чернігівським літературно-меморіяльним музеєм-заповідником М. Коцюбинського, колектив якого підтримував творчу ідею відповідального секретаря обласного осередку письменників Валентини Громової, висловлену на недавніх письменницьких зборах.

Перше засідання літераторів відбулося на веранді меморіяльного

будиночку родини М. Коцюбинського з краєвидом на прекрасний сад Соняха, як звали його у ті часи друзі й колеги, та поруч з бузковою альтанкою, в якій творив літератор.

У цьому будинку на Болдиній горі Чернігова пройшли останні 15 років життя М. Коцюбинського. Саме тут відбувалися літературні суботи, започатковані письменником в 1911 році. У них брали участь відомі на той час письменники і діячі культури – Микола Вороний, Борис Грінченко та його дружина літераторка Марія, композитор Микола Лисенко, Григорій Верьовка, Володимир

(Закінчення на стор. 14)



Фасад музичної школи чекає на оновлення.

### Байкери приїхали на мотофестиваль

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 14 серпня розпочався триденний фестиваль „КропБайкФест“. На площі Героїв Майдану, що є центральною площею міста, байкери влаштували з'їзд. Кілька сот байкарів з усієї України створили колону, якою проїхали вулицями міста в супроводі поліції від бази відпочинку „Гірник“, де проходить фестиваль, до площі Героїв Майдану.

Сюди заїхали, як зазначив співорганізатор Валерій Нік, 500 байкерів. Організатори поклали квіти до меморіялу



Зустріч байкерів на площі Героїв Майдану.

Героїв Небесної Сотні та вшанували їхню пам'ять. На площі тривав концерт гітариста із Кропивницького Максима Величка. Звучала також рок-музика.

Мотофестиваль „КропБайкФест“ відбувся у Кропивницькому вже втретє з метою популяризації руху байкерів в Україні.

**УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ**  
святкуючи 30-ту річницю Незалежності України  
**СКАСОВАНО - В НЕДІЛЮ, 17-ГО ЖОВТНЯ - СКАСОВАНО**  
УСО „Триzub“ - UKRAINIAN-AMERICAN SPORT CENTER

**УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ 2021 РОКУ**  
**СКАСОВАНО**

УСО „Триzub“ з жалем повідомляє про скасування цього річного Українського Народного фестивалю до Дня Незалежності України. Відданість „Триzub“ для збереження дорогоцінного здоров'я та безпеки своїх гостей, членів, їхніх родин, добровольців і громадськості, а також несподівані технічні труднощі програмування поза його контролею, змусили „Триzub“ скасувати цю імпрезу.

**ЗАЗНАЧІТЬ КАЛЕНДАРІ НА ФЕСТИВАЛЬ НАСТУПНОГО РОКУ**

**UKRAINIAN FOLK FESTIVAL 2022**  
Celebrating the 31st Anniversary of Ukraine's Independence  
"UNITED UKRAINE – UNITED WITH US"  
Sunday, August 28, 2022 ~ 12:00-8:00 PM - Horsham, PA

УСО „Триzub“ з радістю оголошує, що наступного року Народний Фестиваль з нагоди Дня Незалежності України відбудеться в **неділю, 28-ого серпня 2022 року**. „Триzub“ має намір знову представити тих самих виконавців, які були заплановані на цього річну імпрезу. Як завжди, „Триzub“ оголошуватиме подробиці, коли вони стануть нам відомі. Відвідайте веб-сторінку при адресі [www.tryzub.org](http://www.tryzub.org)

Ukrainian American Sport Center, Horsham, PA

County Line & Lower State Roads, Horsham, PA  
[www.tryzub.org](http://www.tryzub.org) – 267-664-3857 – [info@tryzub.org](mailto:info@tryzub.org)

## НОВІ ВИДАННЯ

# Літературна енциклопедія Черкащини „Країна в смартфоні“

Левко Хмельковський

*Літературна енциклопедія Черкащини. Том 1: А-К. Автор-укладач В. Поліщук. Черкаси. Видавець Чабаненко Ю. А. 2020. 668 стор.*

Відомий літературознавець, професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького д-р Володимир Поліщук кілька років наполегливої праці присвятив створенню тритомної „Літературної енциклопедії Черкащини“ і 2020 року видав перший її том (А-К). Видання присвячено Михайлові Слабошпицькому, який заохотив автора до укладання такого великого довідника. Лише перший том має 668 сторінок.

Енциклопедію важко назвати краєзнавчим виданням з огляду на велетенський обсяг поданої інформації. Це відомості про письменників, які походять з Черкащини, мають родовід з Шевченкового краю, перебували і творили на Черкащині, про закордонних літераторів, життя або творчість яких так чи інакше пов'язані з цим краєм, історико-топонімічні та гідронімічні дослідження, меморіальні дані, інформація про видавництва та засоби масової інформації. Читання книги збагатить науковців, вчителів, бібліотекарів, студентство, всіх, кому не байдужа історія України, тривалий час перекручувана на догоду її ворогам.

Мене зворушили бібліографічні посилання до ряду статей, у яких згадано наш тижневик „Свободу“. Видання засвідчує не лише працьовитість, а й унікальний досвід і знання людини, яка кілька десятиліть



досліджувала літературне краєзнавство.

На сторінках книжки чимало літературних відкриттів для місцевого читача, зокрема щодо тих, хто в СРСР був засуджений на забуття.

В. Поліщук дослідив трагедії багатьох літераторів за архівами НКВД та КГБ, закордонними публікаціями про репресованих письменників та поетів, а також розповів про тих, хто утверджував українське красне письменство далеко від рідного краю. Серед них – Василь Барка, Докія Гуменна, Галина Журба та інші.

Весь наклад має залишитися на Черкащині, його розподілять між бібліотеками, освітніми установами.

Такого детального і широкого охоплення літературного матеріалу в інших областях немає. Володимир Поліщук стоїть на чолі сучасного літературного процесу Черкащини, адже він — голова обласної організації Національної спілки письменників України. Передусім завдяки В. Поліщуку в Черкаському національному університеті ім. Богдана Хмельницького за ці 30 років відбулося понад півсотні наукових конференцій за творчістю клясиків, авторів „Розстріляного Відродження“, письменників-шістдесятників і представників української діаспори. Ще існував СРСР, я тоді працював на радіо, і саме В. Поліщук приводив студентів на зібрання незалежної української інтелігенції, щоб записати для радіо заборонені вірші у виконанні молоді.

Я не схвалюю рішення залишити на Черкащині наклад енциклопедії. Цінна книга має бути в усіх областях і в українському закордонні.

Георгій Лук'ячук

У столичному видавництві „Дніпро“ вийшло літературно-художнє видання „Країна в смартфоні“ директора Інституту політико-правових та релігійних досліджень Олександра Герасименка. Автор на основі діалогів старшого та молодшого поколінь розповідає про революційні зміни, які принесла в сучасний світ інформаційна та гендерна революції, що докорінно змінили життя ХХ та нинішнього вже ХХІ ст., в якому ми живемо.

Якщо раніше дитина отримувала словесну інформацію від батьків, школи і друзів, то тепер отримує знання за допомогою новітніх цифрових технологій. Колись, користувалися чорними дошками з білою крейдою. У недавньому минулому були магнітофон та діагональний плоский телевізор з пультом дистанційного управління, відеопроєктор.

Сьогодні вся необхідна шкільна інформація зібрана в одну інтерактивну дошку, яка стає не просто привабливою іграшкою, а повсякденною частиною забезпечення навчального процесу.

Люди читають електронні книжки, пишуть листи на електронну пошту, редагують, малюють, рахують числа, грають, створюють музику, зберігають і використовують всі дані в цифровому виді.

Автор розповідає про історію створення інтерактивного телебачення та штучного інтелекту – молодій галузі досліджень про розумні машини. Другою червоною лінією „Країни



в смартфоні“ є дослідження автора про гендерні стосунки в суспільстві – від часів патріархального ладу давнини до сучасної рівності чоловіків і жінок після тривалої боротьби світового жіноцтва за свої права.

Автор зупиняється на історії жіночого руху в Україні. Феміністичні ідеї в Україні почали активно розвиватися у другій половині ХІХ ст. Однією із видатних персоналій цього руху безсумнівно є Ольга Драгоманова-Косач, відоміша як Олена Пчілка. Вона працювала над організацією українського жіноцтва на Наддніпрянщині.

Окремою темою висвітлені національні традиції різних народів світу. Українці з давніх часів вважали, що саме вареники мають магічне значення. Вважалося, що процес замішування тіста був символом процесу творення всесвіту, його структури, де саме жінка цей всесвіт творила, як мати та прародителька, символ продовження людського роду.

У національному одязі кожної країни відображена національна свідомість нації, її естетичний ідеал, прагнення та цінності. В цьому сенсі український національний костюм є багатограним явищем. У його образі поєднані українська душа, східня любов до яскравих кольорів та західня нотка витонченої елегантності. Майстрині шили, пряли, вишивали, щоб з приходом весни прикрасити своє житло, вбрати себе та свою родину в новий яскравий одяг. Вишиванка як оберіг була і є символом здоров'я, щасливої долі, наповнення життя добром і красою.



Д-р Володимир Поліщук



Олександр Герасименко

## Сповідь редактора про народження книги

Олександра Ковальова

*Олександр Шугай. „Ліна Костенко. Я все, що я люблю...“. Київ. Видавництво „Дніпро“.*

У листопаді 2017 року за участі Івана Драча та Олександра Шугая, автора книги „Цвіт вишні, або Втрачене кохання Василя Мисика“, в Харківському будинку письменників вшанували поета Василя Мисика. О. Шугаю вдалося віднайти маловідомі епізоди з життя поета, зворушливо торкнутися заповітних струн

його серця. Тож не дивно, що „Цвіт вишні“ надовго залишився в пам'яті харківських читачів.

О. Шугай (поет, прозаїк, есеїст, перекладач) відомий масовому читачеві передусім як дослідник життя і творчості Івана Багряного, Аркадія Казки, Григора Тютюнника, В. Мисика. І от читач тримає в руках його нову книгу, жанр якої визначити не так просто. Роман-сповідь. Сповідання, як правило, ліричні поети, редактори свідомо до такого жанру не вдаються, та ще коли йдеться про літературу часів тоталітарних режи-

мів. А тут саме спроба сповіді, спроба подати потік свідомості, який на своєму шляху захоплює все, що було причетне до головної події: підготовки до друку однієї з поетичних книг Ліни Костенко. Кінець сімдесятих, початок вісімдесятих. Вже саме ім'я Л. Костенко в ті часи діяло, як розряд електричного струму. Комуś від цього енергетичного дотику виростали крила, когось починало корчити. З Л. Костенко українцям пощастило, як мало з ким та чим іншим. Адже якщо народ має поетеса такого рівня, такої потужності, такої сили душі

і серця, то для нього не все втрачено. Як педагог з півстолітнім стажем можу засвідчити, що рідко кого з поетів так з покоління в покоління люблять школярі, студенти, вчителі. Адже були й інші талановиті поети, мученики, які принесли непомірні жертви на вівтар історії. Наприклад, Василь Стус. Його шанують, але по-справжньому люблять рідко. Чому? Бо він вивертає душу, а не кожна душа те вивертання може витримати. Він – суддя, а не кожен готовий

(Закінчення на стор. 15)

# 18 вересня – день народження Алли Горської

Ірина Штогрин

Дисидентка, правозахисниця, українська художниця-монументалістка Алла Горська народилася 18 вересня 1929 року в Ялті. Її батько Олександр Горський був директором спочатку Ялтинської, Ленінградської, кіностудії Алма-Ати, а потім 10 років керував Київською кіностудією і вісім років – Одеською. Разом зі своєю матір'ю Алла пережила в оточеному нацистами Ленінграді дві блокадні зими. До Києва родина Горських переїхала наприкінці 1943 року.

Із 1946 року А. Горська вчилася в Київській художній середній школі, закінчила її на відмінно, а потім вступила на живописний факультет Київського художнього інституту (майстерня Сергія Григор'єва). Тоді ж А. Горська зустріла свого майбутнього чоловіка – Віктора Зарецького. Вони одружилися ще студентами, працювали в одній майстерні, разом подорожували Україною, разом створили багато монументальних робіт.

У тих мистецьких подорожах Україною, у вільному спілкуванні молодих мистців народився стиль Алли Горської, який ніяк не вписувався у рамки визначеного Комуністичною партією „соцреалізму“. В. Зарецький був із Донбасу, тож і одна з перших спільних подорожей була на Донбас. Кілька їхніх робіт збереглися у Донецьку, щоправда, не завдяки, а всупереч обставинам.

До наших днів дійшли монументальні художні композиції „Птах Еллади“ та „Квітуча Україна“ в Маріуполі; „Космос“, „Вода“, „Вогонь“, „Земля“, „Життя“, „Надра“, „Сонце“, „Вітер“, „Прометеї“ у Донецьку; „Естафета“ у Краснодарі та „Вугільна квітка“.

На початку 1960-их років Алла Горська разом із Віктором Зарецьким, Василем Стусом, Василем Симоненком, Іваном Світличним організували Клуб творчої молоді у Києві. Окрім них, туди увійшли Іван Драч, Євген Сверстюк, Ірина Жиленко, Михайлина Коцюбинська, Микола Вінграновський, Лесь Танюк, Іван Дзюба. Молоді мистці проводили дискусії, мистецькі вечори, влаштували виставки, займалися самвидавом, морально і матеріально підтримували одне одного.

Помешкання Алли Горської стало одним із місць, в якому дуже часто збиралися ті, хто увійшов в історію як „шістдесятники“.

Українську мову Алла Горська

вивчила у спілкуванні зі своїми друзями, читаючи їхні поезії, писала диктанти, які друзі їй надиктовували і перевіряли.

У 1964 році Опанас Заливаха, Людмила Семикіна, Галина Севрук, Галина Зубченко і Алла Горська взяли створювати вітраж до 150-річчя Тараса Шевченка „Шевченко. Мати“ у передпокої Червоного корпусу Київського національного університету. І тут вибухнув скандал. Шевченко та образ України-матері не вписувалися у закріплені радянською ідеологією стереотипи.

А. Горську виключили зі Спілки художників.

Вона разом із Василем Симоненком та Лесем Танюком відкрила місця поховання розстріляних у Биківні, на Лук'янівському та Васильківському кладовищах, про що написала заяву в Київську міську раду.

У 1965 році розпочалися арешти. А. Горська надіслала заяву прокуророві УРСР, протестуючи проти порушення прав людини.

28 листопада 1970 року А. Горська вийшла зі свого будинку і поїхала до



Знищений вітраж „Шевченко. Мати“.


Василькова, як розповідав її син Олесь Зарецький, щоб взяти швейну машинку у свого свекра – Івана Зарецького. Коли А. Горська додому не повернулася, її чоловік В. Зарець-

кий сам поїхав до Василькова, але знайшов оселю батька замкненою. Міліція не погодилася відкрити буди-

(Закінчення на стор. 15)



Алла Горська (1929-1970)



## THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SEEKS APPLICANTS FOR EXECUTIVE POSITIONS

At the next quadrennial convention in May 2022 the Ukrainian National Association will elect a President/CEO and Board of Directors among others and subsequently appointments will be made to the positions of Secretary/COO and Treasurer/CFO.

Applicants should possess proven governance and executive leadership skills and experience. Desired qualities and talents include executive leadership, experience in business management and an ability to think across all disciplines relevant to the UNA. Individuals appointed to the positions of Secretary/COO and Treasurer/CFO will be members of the Board of Directors.

All applicants must be UNA members in good standing. A full position profile and instructions for applying are on-line at <https://unainc.org/una/leadership-position-openings/>.

The completed forms and a copy of the applicant's detailed Resume must be sent via certified mail on or before October 31, 2021 to:

Ukrainian National Association, Inc.  
Attn: Mr. Stefan Kaczaraj, President  
2200 Route 10  
PO Box 280  
Parsippany, NJ 07054

## ЖИТТЯ ГРОМАДИ

### Вашінгтонський фестиваль повернувся

ВАШІНГТОН. – 19 вересня у столиці США відбувся 18-ий щорічний Український фестиваль на теренах Українського православного собору св. Андрія у Сілвер Спрінг, Мериленд). Через пандемію коронавірусу минулого року святкування української культури, яке щорічно збирає 8-10 тис. людей, скасували. Цього року на від-



На відкриття фестивалю завітала Посол України у США Оксана Маркарова (посередині).



Гості фестивалю перед Українським православним собором св. Андрія у Сілвер Спрінг, Мериленд.

криття концерту завітала Посол України у США Оксана Маркарова.

Під звуки українських пісень гості також могли насолоджуватися стравами традиційної кухні.

**Голос Америки**

### Фестиваль на оселі ім. О. Ольжича

**Ксеня Крилюк**

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія. – 29-ий фестиваль на святкування 30-ої річниці Незалежності України відбувся 21-22 серпня 2021 на оселі ОДВУ ім. Олега Ольжича. Фестиваль відкрили д-р Павлина Головак та Андрій Добрянський, опісля на сцену вийшли Українсько-американські ветерани (пост 42) ім. Джека Паленса з Бетлему, Пенсильванія і заспівали гимни США та України.

Через пандемію коронавірусу фестиваль мав менший обсяг програми, ніж у минулих роках. Мистецьку програму відкрито традиційним „Привітом“ у виконанні танцювального ансамблю „Казка“.

В програмі брали участь о. Володимир Баран, який виконав музичні композиції на баяні, скрипалька Інесса Тимочко-Декайло, вокальне тріо „Волошки“ та ансамбль родини Легких та Андрія Мисківа.

В неділю оо. Іван Сенів та Володимир Баран відслужили Літургію в наміренні українського народу.

Козацька інсценізація варіння куліша та борщу під проводом Романа Юрчишина та Андрія Кулініна захопила публіку. Присутні насолоджувалися смачною українською кухнею, солодощами та спілкувалися з друзями та знайомими.

Наступний 30-ий фестиваль відбудеться 20-21 серпня 2022 року.



Варять куліш та борщ на оселі ім. Олега Ольжича.



### THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SEEKS CANDIDATES FOR ITS NEW CORPORATE GOVERNANCE STRUCTURE

At the next quadrennial convention in May 2022 the Ukrainian National Association will elect the following:

**President/CEO  
Board of Directors  
Audit Committee  
Fraternal Advisory Board**

Candidates should possess proven governance and executive leadership skills and experience. Desired qualities and talents include executive leadership, experience in business management and an ability to think across all disciplines relevant to the UNA.

All candidates must be UNA members in good standing. A full position profile and instructions for applying are on-line at <https://unainc.org/una/leadership-position-openings/>.

The completed forms and a copy of the nominee's detailed Resume and a short statement as to why the nominee would be an excellent candidate must be sent via certified mail on or before October 31, 2021 to:

Ukrainian National Association, Inc.  
Attn: Mr. Stefan Kaczaraj, President  
2200 Route 10  
PO Box 280  
Parsippany, NJ 07054



**UKRAINIAN  
SISTERS**

THE BEST CARE FOR YOU  
OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency

☎ 631-764-5388

631-727-2880

✉ [Ukrsistersag@gmail.com](mailto:Ukrsistersag@gmail.com)



**ПОЗИКИ НА ЖИТЛО *від\****

**2.250%<sub>RATE</sub> 2.347%<sub>APR</sub>\*\***

Federally insured by NCUA

\*Mortgages available only for the following owner-occupied properties: single family residences, qualified condominiums, or multi-family structures with no more than four units and up to 80% LTV. Mortgages with down payments as low as 5% (up to 95% LTV) are available only for the following owner-occupied properties: single family homes and multi-family structures up to 2 units and will require private mortgage insurance (PMI). Subject to approval of application. \*\*The stated Annual Percentage Rates (APRs) are all based on \$100,000 mortgages, except for the Fixed Rate Jumbo Portfolio Mortgages which are based on \$484,350 mortgages. For example, a \$100,000 10 Year Fixed Rate Purchase mortgage with an 80% LTV will have a 2.347% APR and the repayment schedule will be 120 monthly payments of approximately \$931. Monthly payment amount does not include any property taxes, and/or insurance premiums; the actual payment will be greater when such items are included. Mortgages available only to members and only in designated geographic locations. All Selfreliance FCU loan programs, rates, terms and conditions are subject to change at any time without notice. Offer may be withdrawn at any time. Subject to approval of application. Please call our mortgage department toll free at 1.888.222.8571x283 for current offers, rates and terms.

**Home Office:** 2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 60622, 773-328-7500

**SELFRELIANCE.COM**

5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656	773-589-0077	734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106	973-373-7839	26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091	586-757-1980
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067	847-359-5911	558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306	201-795-4061	11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212-3059	313-366-0055
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108	630-307-0079	60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981	973-887-2776	7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322	248-487-0330

## Літературні суботи...

(Закінчення зі стор. 9)

Самійленко, Аркадій Кашка, Василь Елланський, депутат Державної думи тодішньої імперії Ілля Шраг. Переповідають, що звідси, з бузкової альтанки, молодий Павло Тичина промовив своє знамените „Добриндень я світу сказав!“ І саме М. Коцюбинський порекомендував Михайлові Грушевському опублікувати перші поетичні спроби майбутнього спілця соняшних кларнетів, що той і зробив у 1912 році у „Літературно-науковому віснику“.

На відновленій літературній суботі звучали вірші – сумні й ліричні, романтичні й героїчні. Їх більше двох годин читали й обговорювали учасники дійства. Як зауважила письменниця Тетяна Сидоренко, авторка відомого роману „Ольга, дружина Пікассо“: „Кожному учаснику „суботи“ на веранді світило в очі сонце, бо

ж були на гостинах у справжнього Сонцепоклонника“.

Тоді на цих вечорах звучали пісні та музика у виконанні Миколи Лисенка та інших корифеїв сцени. Цю ще одну традицію відродило нинішнє покоління майстрів слова. На веранді звучали пісні під гітару в авторському виконанні письменника та поета, журналіста й публіциста Петра Антоненка, лавреаток багатьох міжнародних та всеукраїнських мистецьких конкурсів чернігівок сестер Інни і Тетяни Чабан.

Літературно-меморіальний музей М. Коцюбинського в Чернігові й до цього часу славився різноманітними масовими заходами. Привертала увагу літературно-практичні конференції, лекції, презентації новинок поезії й прози земляків, творчі семінари, присвячені літературному доробку та творчій спадщині М. Коцюбинського та інших майстрів красного письменства. І ось до них додалися відроджені творчі „суботи“.

## Зустрічі...

(Закінчення зі стор. 1)

філантропа Івана Гиняньського. Відзнаку отримала його племінниця. Орденом „За заслуги“ III ступеня нагороджено національного керівника неурядової організації Українські американські ветерани Ігоря Рудка. Президент благодійного фонду

Revived Soldiers Ukraine Ірина Ващук та президент Злученого українсько-американського допомогового комітету Лариса Кий відзначені орденом княгині Ольги III ступеня. Нагороду Лариси Кий отримав її син. Бандуристові, композитору та диригентові Юліану Китаєстому присвоєно почесне звання „Заслужений артист України“.

Пресслужба Президента України

**Потрібна жінка до опіки старшої особи в околиці Morris County, NJ.**  
Тел.: 201-207-0333

Жінка-Українка шукає роботу по догляду за людьми похилого віку з проживанням. Має великий досвід у такій роботі.  
Тел.: 908-937-7219 **Наталія**

### THE UKRAINIAN MUSEUM – DIRECTOR

The Ukrainian Museum in New York is accepting applications for the full time Museum Director position, to guide the Museum through the next phase of its growth and development. The Director provides dynamic leadership and is responsible for policymaking, planning, organization, staffing and operations at the largest Ukrainian museum in the U.S. dedicated to acquiring, preserving, exhibiting, and interpreting articles of artistic or historic significance to the rich cultural heritage of Ukrainians. Reporting to the Board of Trustees, the Director oversees an annual budget of over \$1 million and a staff of full and part time employees. The successful candidate will be a strategic thinker capable of seeing the "big picture" and concentrating on long range goals while simultaneously ensuring the seamless day-to-day operation of the Museum.

#### Key responsibilities include:

- Establishes initiatives, exhibitions, and publications to fulfill the mission of the Museum and increase its local, national, and international prominence.
- Oversees and participates in fundraising and development activities.
- Directs the Museum's operations including marketing, education, finance, external communications and staffing.

#### Qualifications – the ideal candidate will have:

- Graduate Degree in Art History, Museum Studies or a related field;
- Knowledge and understanding of art and the art world, including Ukrainian art, geography, history and culture, both in the diaspora and Ukraine;
- Experience in a museum or nonprofit organization with a minimum five years at a supervisory or senior managerial level;
- Knowledge of standards and best practices for museums, non-profits or similar organizations;
- Demonstrated excellence in writing and public speaking;
- Fluency in English and Ukrainian.

Salary commensurate with experience. Benefits offered.

#### Application Instructions:

Please submit resume and cover letter including salary requirements to [searchcommittee@ukrainianmuseum.org](mailto:searchcommittee@ukrainianmuseum.org) or mail to:

The Ukrainian Museum, Attn: Search Committee,  
222 East 6th Street, New York, NY 10003

Resumes will be reviewed on a rolling basis. No phone calls please.

The Ukrainian Museum is an Equal Opportunity Employer.



## Активістів засудили...

(Закінчення зі стор. 5)

в'язниці. Їх визнали винними за трьома статтями кримінального кодексу Білорусі: заклики до дій, що загрожують національній безпеці, створення екстремістського угруповання і змова з метою захоплення влади. Протягом слідства і судового процесу подробиці звинувачення публічно не розкривалися. Адвокати

М. Колесникової і М. Знака перебували під підпискою про нерозголошення – в разі її порушення їх могли позбавити адвокатського статусу.

М. Колесникову вважали однією з лідерок опозиції, яка залишилась у Білорусі. Саме вона була на чолі протестів до свого затримання і арешту. Її намагались насильно вивезти до України білоруські силовики, але вона вирвалась, порвала паспорт і вистригнула у вікно.

**ВВС**

## У Німеччині відбулися...

(Закінчення зі стор. 5)

Ольга Гаращук. У своєму виступі М. Ємельянов відзначив важливість подальшого зміцнення українсько-німецьких наукових та академічних зв'язків, реалізації спільних ідей та проєктів, які надають молодим талановитим українцям унікальну можливість втілити власний творчий потенціал. Був представлений український просвітницький арт-проєкт „Наука – це вона“, що розповідає про внесок українського жіноцтва у розвиток світової науки на прикладі 12 експертів з математики, фізики, біології та інших галузей науки. Творчі тексти до портретів написали пере-

можниці національного конкурсу есеїв „Наука – це вона“, що були обрані з усієї України. Виставку „50 винаходів, які Україна подарувала світу“ підготувало Посольство України в Німеччині для Німецько-українського академічного товариства.

Посольство України у ФРН

### Друкарня COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

**виконує друкарські роботи:**

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

**Ваші замовлення виконуємо**

**сумлінно, скоро і на час та**

**з 40-літнім досвідом!**

**973-574-8800**

**Fax: 973-574-8887**

**e-mail: computopr@aol.com**

### ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,  
тканина до вишивання, рушники,  
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

**Tel.: 212-473-3550**



**ХРИСТИНА БРОДИН**

Ліцензований Продавець

Страховання Життя

**CHRISTINE BRODYN**

Licensed Life Insurance Agent

**Ukrainian National Assn., Inc.**

187 Henshaw Ave.

Springfield, NJ 07081

Tel.: 973-376-1347



**ЕВГЕН**

**ОСЦІСЛАВСЬКИЙ**

Ліцензований продавець

страховання життя

**Ukrainian National Assn., Inc.**

Tel.: 480-207-7070

e-mail: eugenemaria1968@gmail.com



**DNIPRO LLC.**

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ  
ТА КОНТЕЙНЕРИ  
В УКРАЇНУ**

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

**ROSELLE, NJ**

645 W 1st Ave.

Tel.: 908-241-2190

888-336-4776

**CLIFTON, NJ**

565 Clifton Ave.

Tel.: 973-916-1543

**PHILADELPHIA, PA**

1916 Welsh Rd., Unit 3

Tel.: 215-969-4986

215-728-6040

### LYTWYN & LYTWYN

**UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS**

Theodore M. Lytwyn, Manager

NJ Lic. No. 3212

**AIR CONDITIONED ROOMS**

Обслуга ШИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

**UNION FUNERAL HOME**

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

### ПЕТРО ЯРЕМА

**УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

**ДАНИЛО БУЗЕТА** – директор Родина **ДМИТРИК**

**Peter Jarema Funeral Home, Inc.**

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

**(212) 674-2568**

## Сповідь редактора...

(Закінчення зі стор. 10)

до безкомпромісного суду. Лірична героїня поезії Л. Костенко інша: вільна, крилата, казково всемогутня, безстрашна, як мала дитина, наче їй невідомо, наскільки цей світ насправді страшний і нещадний. Читач поринає в цю стихію творення казково-крилатого світу і вже йому здається, що й він сам такий: вільний, безстрашний. Поетеса таким чином ніби ошляхетнює свого читача. Все це відбувається на рівні найпотаємніших порухів душі, найглибших потоків підсвідомості, це якась поетично-містична гіпноза. За все це простий читач Л. Костенко глибоко вдячний і віддано її любить. Але, як відомо, геніїв люблять не всі. Та й самі генії в реальному житті можуть виявитися далеко не янголами. Як воно – бути редактором книги вимогливого генія, коли навколо ще орда недоброчинців, заздрісників, а над головою всевидюще око цензора?

Саме про це йдеться в книзі О. Шугая „Ліна Костенко: Я все, що я люблю...“. Книга читається на одному подиху, як зазвичай читаються талановиті детективи. Тут багато загадкового, тут також домінує інтрига, кого і на якій сторінці буде вбито. Лише вбито буде не так, як у детективному романі, бо насправді йдеться про літературний процес, про письменницьку репутацію, де багато майстрів надувати щоки, випирати наперед животи, але кожен знає ціну іншому, в кожного репутація не позичена, а своя власна.

О. Шугай тче полотно своєї редакторської сповіді досить непросто, перемішуючи близьке і далеке, приватне та офіційне, в одній і тій самій точці перетину опиняється найсокровенніша емоція і всебічно вивірена аналітична думка. Л. Костенко подала до видавництва „Молодь“ свою нову поетичну книгу з попередньою назвою „Передгроззя“. Початок роботи над книгою у видавництві припадає на весну 1978 року. Книга вже з іншою назвою („Неповторність“) вийшла друком на початку осені 1980 року. Для сучасного читача в книзі О. Шугая міститься багато інформації про саму атмосферу літературного життя того часу,

про понадмарний рівень заідеологізованості кожного кроку не тільки редакторів, а й усіх, хто хоча б якось боком був причетний до художнього слова та маніпуляцій навколо нього. „Молодь“ – це було не просто видавництво, це була і своєрідна філія КГБ, і майданчик для прояву активності комсомольців, прояву комсомольської відданості та всіх інших „комсомольських чеснот“. Не дивно, що на внутрішню рецензію рукопис Л. Костенко дали Борисові Олійнику, комсомольцеві за покликанням, який довго тримав рукопис у себе, а потім повернув його в редакцію, вилучивши силу-силенну найчудовіших віршів авторки. Звісно, Л. Костенко не була цим захоплена. Ось так перед нашими очима поволі поволеньки розгортається карколомний сюжет підготовки книги до друку в умовах, коли ті, хто любив і шанував творчість найвидатнішої поетеси нашого часу, був позбавлений можливості позитивно впливати на прискорення виходу книги в світ, а хто мав владу і можливість впливу, робив усе, щоб нову книгу спотворити, видати її в усіченому варіанті і зонайменшим накладом. Перед очима читача проходять більш і менш відомі автори, забронзовілі клясики і ті, що залишилися поза літературними олімпіями. Трагічні епізоди стоять поряд з епізодами комічними, як, наприклад, ситуація з виходом друком поетичної антології „Комсомоле, доле моя“, основу якої склали вірші, які надійшли на конкурс, присвячений 60-річчю ВЛКСМ. Ця халепа трапилася 1979 року. Вже коли книгу надрукували, з'ясувалося, що у вірші, який відкривав це видання, ніхто з редакторів не помітив помилку. Замість „Барабани пафосу, вперед“, у подарунковій ювілейній книзі стояло: „Барани пафосу, вперед!“. Коментарі тут зайві...

Робота над рукописом Л. Костенко – головна сюжетна лінія книги, все інше і всі інші персонажі в тій чи іншій мірі дотичні до цієї події. Уже згаданий Б. Олійник, найвідоміший поет-шістдесятник Іван Драч, Г. Тютюнник, Дмитро Павличко, жива легенда української літератури Борис Антоненко-Давидович і багато-багато інших. У нібито побічних замальовках-портретах читач-філолог відкриє для себе багато нового.

Подаючи своє розуміння тих чи інших принципів творчої манери різних авторів, О. Шугай звертається до думки інших дослідників. Нам, харків'янам, приємно бачити серед історії харківського поета Олексія Ковалевського, який написав надзвичайно глибоке дослідження про творчість Л. Костенко.

Приваблює особлива делікатність подачі матеріалу, глибоко шанобливе ставлення до поетеси, її рідних, особливо до її чоловіка Василя Цвіркунова, який також доклав чимало зусиль, аби рукопис побачив світ, щоб вірші дійшли до читача у неспотвореному комсомольцями та гебешниками вигляді. Цікаві сторінки, на яких описано роботу над рукописом в Ірпені, де панувала своєрідна атмосфера письменницького життя-буття. Першу рецензію на нову книгу (сигнальний примірник) написав незабутній Михайло Слабошпицький, дійсно критик від Бога, який, як ніхто, прочитував практич-

но все, що з'являлося в українській літературі. Для нашого часу така жага до читання, така спроможність перелопачувати гори книг та рукописів, – це щось із розділу фантастики. Багатьом сучасним авторам лінки перечитувати навіть свої власні, так би мовити, твори, їх вистачає хіба що на кілька рядків у фейсбуці.

Дуже зворушливі сторінки, присвячені власному родинному життю автора, взаєминам у родині, батькові, матері, але найцікавіше описано перші кроки маленької Оксанки, оце неповторне відкриття для себе великого світу людського життя очима дитини.

Взагалі, переказувати цікаву книгу – справа невдячна та навряд чи й потрібна. Варто просто показати читачеві на полицю з цією книгою і сказати: „Тут варто зупинитися. Це варто прочитати та осмислити“. І все. А далі читач сам вибудовує своє враження, сам обдумує та аналізує...

Харків

Центральна Управа  
Організації Державного Відродження України (ОДВУ)  
з глибоким смутком повідомляє  
членство та українську громаду  
що 5-го травня 2021 року відійшов у вічність



св. п.

**д-р Юрій Солтис**

член ОУН, колишній голова ЦУОДВУ, почесний голова ЦУОДВУ.

5-го вересня 2021 року в Каплиці св. Андрія Первозваного  
на оселі ОДВУ ім. О. Ольжича  
була відслужена поминальна св. Літургія.

Родині та друзям складаємо найглибші співчуття

**Вічна Йому пам'ять!**

Центральна Управа ОДВУ



З великим смутком ділимося вісткою,  
що 17 вересня 2021 року в Норт-Порті, Флорида,  
відійшла у вічність наша дорога Мама, Бабця, Сестра

св. п.

**КВІТКА ГАЙВАС БУШНЕЛЬ**

народжена 23 липня 1940 року  
в Кракові, Польща

У глибокому смутку залишилися

діти - Уляна  
- Таїса  
- Дарко з дружиною Ліаною

внуки - Квітя  
- Дарко

брат - Аскольд з родиною  
та кузини в США й Україні.

**Вічна їй пам'ять!**

## 18 вересня...

(Закінчення зі стор. 11)

нок. 29 листопада біля залізничної станції Фастів-2 на коліях знайшли тіло батька В. Зарецького.

Коли 2 грудня міліція нарешті зайшла у будинок, то у погребі знайшла тіло А. Горської. Її убили ударом сокири ззаду по голові.

А. Горську хотіли поховати на Байковому кладовищі, але влада не дозволила і змусила поховати художницю на кладовищі у Берківцях.

Похорон А. Горської 7 грудня 1970 року перетворився в акт громадянського спротиву.

Із прощальним словом на похороні виступили Є. Сверстюк, В. Стус, Іван Гель, Олесь Сергієнко... Невдовзі їх заарештували.

## KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com



- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.



## MONUMENTS

**Oblast Memorials Co.**

PO Box 746, Chester, NY 10918

**Tel : 845-469-4247**

*Custom Designed Quality Monuments*

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

**e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com**

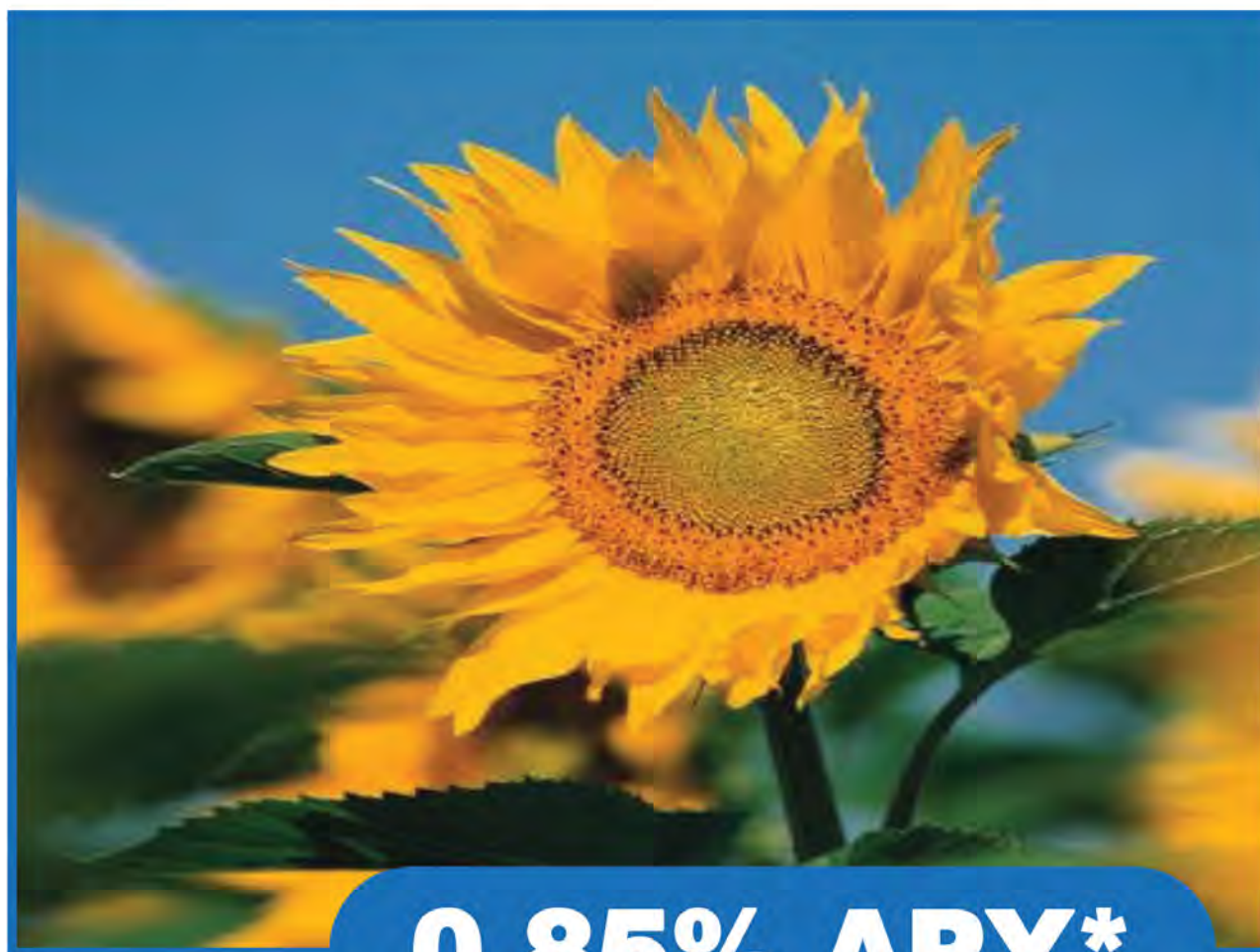
**web site: www.oblastmemorials.com**

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS



SELF RELIANCE NEW YORK  
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК  
Федеральна Кредитова Кооператива



**0.85% APY\***

**Ваші заощадження зростають  
на Money Market рахунках!**

*Обслуговуємо членів кредитівки та українську  
громаду з 1951 року!!*

*Пропонуємо кредити, депозити та картки Visa  
за найкращими відсотковими ставками!*



*\*APY-Annual Percentage Yield is calculated on the assumption that dividends remain on deposit.  
Interest compounded daily, posted monthly. Minimum to open and maintain MMA is \$2,500.00.  
Up to six withdrawals per month allowed. Minimal withdrawal amount—\$500.  
Rates are effective 3/1/2021*



**MAIN OFFICE:**

108 Second Ave  
New York, NY 10003  
Tel: (212) 473-7310  
Fax: (212) 473-3251

**KERHONKSON:**

6329 Route 209  
Kerhonkson, NY 12446  
Tel: (845) 626-2938  
Fax: (845) 626-8636

**UNIONDALE:**

226 Uniondale Ave  
Uniondale, NY 11553  
Tel: (516) 565-2393  
Fax: (516) 565-2097

**ASTORIA:**

32-01 31st Avenue  
Astoria, NY 11106  
Tel: (718) 626-0506  
Fax: (718) 626-0458

**LINDENHURST:**

225 N 4th Street  
Lindenhurst, NY 11757  
Tel: (631) 867-5990  
Fax: (631) 867-5989

Toll Free (888) SELF-REL

Email: [Info@selfreliancenyc.org](mailto:Info@selfreliancenyc.org)

Website: [www.selfreliancenyc.org](http://www.selfreliancenyc.org)